

Účetní a daňová problematika malých a středních podnikatelů v rámci konkurzního řízení

Silvie Dohnalová

Bakalářská práce
2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví
akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Silvie DOHNALOVÁ**
Osobní číslo: **M10005**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Účetní a daňová problematika malých a středních podnikatelů v rámci konkurzního řízení**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Zpracujte rešerši literárních a legislativních informačních pramenů týkajících se problematiky konkurzu a konkurzního řízení.

II. Praktická část

- Analyzujte vývoj počtu podaných insolvenčních návrhů z pohledu vybraných charakteristik.
- Proveďte analýzu průběhu konkurzního řízení ve vybraných společnostech včetně účetního a daňového hlediska.
- Na základě provedené analýzy určete pozitivní a negativní stránky vyplývající z konkurzního řízení a navrhněte možná doporučení.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- BŘEZINOVÁ, Hana.** Ekonomické aspekty insolvenčního zákona: účetnictví jako základní zdroj informací pro insolvenční řízení. 1. vyd. Praha: Bova Polygon, 2009. 196 s. ISBN 978-80-7273-159-6.
- DRBOHLAV, Josef a Tomáš POHL.** Pohledávky z právního, účetního a daňového pohledu. 3. aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 241 s. ISBN 978-80-7357-599-1.
- LANDA, Martin.** Ekonomika insolvenčního řízení. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2009. 426 s. ISBN 978-80-7418-031-6.
- MARŠÍKOVÁ, Jolana.** Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele: příručka zejména pro neprávnický. 2. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2011. 440 s. ISBN 978-807-2018-628.
- VEBER, Jaromír.** Podnikání malé a střední firmy. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2008. 311 s. ISBN 978-80-247-2409-6.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Hana Ředinová
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: 22. února 2013
Termín odevzdání bakalářské práce: 17. května 2013

Ve Zlíně dne 22. února 2013

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejněním záverečných prací:

(1) Vysoká škola veřejněčně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledků obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být těm nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracovního místa školy; kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce požádat na své náklady výtisk, opisy nebo reprintsy.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také zasahuje škola nebo školská či vzdělávací zařízení, které-li málo ze účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené autorem nebo autorem ke společné školní nebo studijní pracovním vyvíjejících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez náležitého důvodu, mohou se tyto osoby domáhat náhrady chybějícího povolení jeho vůle u soudu. Ústanovení § 35 odst. 3 zůstává neúčinné.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohou užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a použité informační zdroje jsem citovala;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 14.5.2019

Dhvalová

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právech autorů, o právech souvisejících a právech autorů a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo;

(2) Nemá-li využitelná práva, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinou licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školství či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školství či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výsledků jiné dohodnuté v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložil, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přikládá k výsledku dohodnutého školou nebo školství či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Cílem bakalářské práce je popsat průběh konkurzního řízení u reálných společností, se zaměřením na účetní a daňovou problematiku řízení. V teoretické části práce jsou definovány pojmy drobný, malý a střední podnikatel. Dále je rozebrána problematika insolvenčního řízení, úpadku a způsoby jeho řešení. Detailně je popsán průběh konkurzního řízení a nastíněna časová souvislost jednotlivých kroků, včetně účetních a daňových povinností. V praktické části je popsáno konkurzní řízení u vybraných společností z řad drobných, malých a středních podnikatelů. Následně je provedena analýza plnění účetních a daňových povinností s ním souvisejících. Práce vyústí ve vymezení pozitivních i negativních stránek konkurzu vyplývajících z průběhu řízení včetně návrhu možných doporučení.

Klíčová slova: úpadek, insolvenční řízení, konkurz, malé a střední podnikání, dlužník

ABSTRACT

The aim of my bachelor dissertation is to describe the course of bankruptcy proceedings at real companies with orientation to accounting and tax issues of proceedings. The theoretical dissertation part defines the terms a minor businessman, a small businessman and a middle businessman. Moreover, it deals with issues of insolvency proceedings and bankruptcy as well as with the ways how to solve them. The course of bankruptcy proceedings is described here in details and this part outlines also the time continuity of particular steps, including accounting and tax duties and obligations. The practical part describes bankruptcy proceedings at selected companies from the groups of minor businessmen, small businessmen and middle businessmen. Subsequently, it analyses fulfilment of accounting and tax duties and obligations connected with bankruptcy proceedings. The final dissertation part specifies positive and negative aspects of bankruptcy following from the course of proceedings, including the proposal of possible recommendations.

Keywords: bankruptcy, insolvency proceedings, bankruptcy proceedings, small and middle business, debtor

Chtěla bych touto cestou poděkovat vedoucí mé bakalářské práce Ing. Haně Ředinové za její odborné rady, připomínky, ochotu a pomoc při jejím zpracování.

Poděkování patří i mé rodině, která mi byla po dobu mého studia velkou oporou.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKÁNÍ	12
1.1 VYMEZENÍ POJMŮ PODNIKÁNÍ, PODNIKATEL A PODNIK	12
1.2 MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKY	12
1.2.1 Konkurenceschopnost malých a středních podniků	13
2 INSOLVENČNÍ ŘÍZENÍ	14
2.1 PRÁVNÍ ÚPRAVA.....	14
2.2 INSOLVENČNÍ REJSTŘÍK	14
2.3 INSOLVENČNÍ ŘÍZENÍ	15
2.3.1 Zásady insolvenčního řízení.....	15
2.3.2 Subjekty insolvenčního řízení	16
2.4 ÚPADEK.....	16
2.4.1 Úpadek pro platební neschopnost	17
2.4.2 Úpadek pro předlužení	17
2.4.3 Hrozící úpadek	17
2.5 ZPŮSOBY ŘEŠENÍ ÚPADKU	18
2.5.1 Moratorium	18
2.5.2 Oddlužení	19
2.5.3 Reorganizace	19
2.5.4 Konkurz.....	20
3 KONKURZNÍ ŘÍZENÍ	21
3.1 PROHLÁŠENÍ KONKURZU	21
3.1.1 Vliv prohlášení konkurzu na účetnictví a daňovou evidenci	21
3.1.2 Zpráva o hospodářské situaci dlužníka	23
3.2 SPRÁVA A ZPENĚŽENÍ MAJETKOVÉ PODSTATY	23
3.2.1 Náklady vznikající v průběhu konkurzu	24
3.2.2 Ukončení provozu podniku	24
3.2.3 Zpeněžení majetkové podstaty	24
3.2.4 Účetní souvislosti	25
3.2.5 Daňové souvislosti	27
3.2.6 Částečný rozvrh.....	28
3.3 KONEČNÁ ZPRÁVA	28
3.3.1 Obsah konečné zprávy.....	28
3.3.2 Schválení konečné zprávy	29
3.3.3 Účetní závěrka a daňová přiznání	30
3.4 ROZVRHOVÉ USNESENÍ.....	30
3.5 ZRUŠENÍ KONKURZU.....	31
3.5.1 Mimořádná účetní závěrka a daňové povinnosti.....	32
3.5.2 Předání zbývajících majetku vč. účetní a daňové evidence dlužníkovi	32

3.5.3	Způsob financování nákladů vzniklých zrušením konkurzu.....	32
II	PRAKTICKÁ ČÁST	34
4	ANALÝZA VÝVOJE PODANÝCH INSOLVENČNÍCH NÁVRHŮ	35
5	PRŮBĚH KONKURZNÍHO ŘÍZENÍ VE VYBRANÝCH SPOLEČNOSTECH	38
5.1	SPOLEČNOST VALAŠSKÁ DIVIZE, S. R. O.....	38
5.1.1	Průběh řízení po úpadku.....	38
5.1.2	Účetní a daňová analýza.....	45
5.2	SPOLEČNOST ZANAZ, S. R. O.	46
5.2.1	Průběh řízení do úpadku.....	46
5.2.2	Průběh řízení po úpadku.....	47
5.2.3	Účetní a daňová analýza.....	51
5.3	TECHNO TRADE CONSULT SPOL. S R. O.....	52
5.3.1	Účetní a daňová analýza.....	52
5.4	MANDY, S. R. O.	53
5.4.1	Účetní a daňová analýza.....	54
6	ZHODNOCENÍ ANALÝZ	56
6.1	POZITIVNÍ A NEGATIVNÍ STRÁNKY VYPLÝVAJÍCÍ Z KONKURZNÍHO ŘÍZENÍ.....	56
6.2	DOPORUČENÍ	57
6.3	ZHODNOCENÍ ÚČETNÍCH A DAŇOVÝCH ANALÝZ	58
	ZÁVĚR	60
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	61
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	64
	SEZNAM OBRÁZKŮ	65
	SEZNAM TABULEK.....	66

ÚVOD

Z médií se v dnešní době stále častěji doslýcháme o krachujících společnostech. Pojmy jako úpadek, insolvence, bankrot či konkurz se postupně ustálily v našem slovníku. Přesto má široká veřejnost o jejich pravém významu spíše povrchní informace. Obecně jsou konkurz i další formy řešení úpadku vnímány jako negativní a jejich výhody jsou často přehlíženy.

Práci na toto téma jsem se rozhodla zpracovat především proto, že problematika insolvenčního práva jako taková je velmi zajímavé a aktuální téma. Dnešní ekonomika přispívá k tomu, že se řada malých společností dostává do finančních problémů. Krize se neprojevuje jen ve společnostech, ale i v řadách běžných občanů. Tento trend ohrožuje každého z nás, protože se může stát, že budeme finančně zainteresováni v problémech dlužníka. Právě proto je dobré mít o insolvenční i o samotném konkurzním řízení co nejvíce informací.

V teoretické části práce jsem se věnovala vymezení pojmů drobný, malý a střední podnikatel dle platné legislativy a následně charakteristice těchto podniků. Dále jsem vysvětlila základní problematiku insolvenčního řízení, úpadku a způsobů jeho řešení. Největší část teoretické části práce je věnována detailnímu popisu konkurzního řízení se zaměřením na účetní a daňové souvislosti.

V praktické části nejprve analyzuji počet podaných insolvenčních návrhů v čase, počet firem v insolvenční dle jednotlivých krajů, včetně vyjádření počtu těchto firem na tisíc registrovaných subjektů. Dále analyzuji čtyři společnosti z pohledu účetních a daňových souvislostí v konkurzním řízení. Samotný průběh řízení je detailně popsán u dvou z nich. V závěru práce vyhodnocuji výsledky analýz, včetně uvedení možných doporučení pro nalezené problémy.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKÁNÍ

Nejprve budou v této kapitole vymezeny pojmy podnikání, podnikatel a podnik. V návaznosti na ně budou uvedena specifika malého a středního podnikání (dále jen MSP). V podkapitole konkurenceschopnost budou definovány mimo jiné i slabé stránky a hrozby MSP, které mohou zapříčinit úpadek podniků, což je předmětem další části práce.

1.1 Vymezení pojmů podnikání, podnikatel a podnik

Definice pojmu podnikání je podle Vebera a Srpové (2008, s. 15) možná v těchto pojetích:

- ekonomické pojetí – zapojení ekonomických zdrojů a jiných aktivit tak, aby se jejich původní hodnota zvýšila. Je to dynamický proces vytváření přidané hodnoty.
- psychologické pojetí – činnost motivovaná potřebou něco získat, něčeho dosáhnout, něco si vyzkoušet nebo splnit. Jde o prostředek k dosažení seberealizace, zbavení se závislosti či postavení se na vlastní nohy.
- sociologické pojetí – vytváření blahobytu pro všechny zainteresované, hledání cesty k dokonalejšímu využití zdrojů, vytváření pracovních míst a příležitostí.
- právní pojetí – soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem, jeho vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku.

Podle § 2 Obchodního zákoníku č. 513/1991 Sb. je podnikatelem osoba zapsaná v obchodním rejstříku, která podniká na základě živnostenského oprávnění nebo jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů nebo osoba, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsána do evidence podle zvláštního předpisu.

Podnik je podle Synka a Kislingerové (2010, s. 3) subjekt, ve kterém dochází k přeměně vstupů na výstupy. Existuje i další vymezení, např. Obchodní zákoník č. 513/1991 Sb. ho definuje jako soubor hmotných, osobních i nehmotných složek podnikání.

1.2 Malé a střední podniky

Malé a střední podniky mají v ekonomice své velmi významné místo. (Vochozka a Mulač, 2012, s. 489). Psilaki a Daskalakis (2009, s. 332) uvádí, že rostoucí zájem o studium zaměřené na MSP je založen na přesvědčení, že jsou důležitými motory hospodářského růstu. Shodují se s nimi i Vochozka a Mulač (2012, s. 489), kteří označují MSP za hnací sílu

podnikatelské sféry, růstu, inovací i konkurenceschopnosti. Sektor MSP je z hlediska jeho činnosti velmi rozmanitý. Tyto podniky působí převážně místně a pomáhají rozvoji jednotlivých regionů, menších měst a obcí. Hrají rozhodující roli při tvorbě pracovních příležitostí a jsou považovány za důležitý faktor sociální stability. (Vochozka a Mulač, 2012, s. 489)

Česká republika se jako člen Evropské unie řídí Nařízením Komise Evropských společenství č. 800/2008, které udává kritéria, podle kterých se MSP dělí do 3 kategorií:

1. Do kategorie středních podniků se podnikatel zařazuje, pokud zaměstnává méně než 250 zaměstnanců a jeho aktiva/majetek nepřesahují korunový ekvivalent částky 43 mil. EUR nebo má obrat/příjmy nepřesahující korunový ekvivalent 50 mil. EUR.
2. Do kategorie malých podniků se podnikatel zařazuje, pokud zaměstnává méně než 50 zaměstnanců a jeho aktiva/majetek nebo obrat/příjmy nepřesahují korunový ekvivalent 10 mil. EUR.
3. Do kategorie drobných podniků se podnikatel zařazuje, pokud zaměstnává méně než 10 zaměstnanců a jeho aktiva/majetek nebo obrat/příjmy nepřesahují korunový ekvivalent 2 mil. EUR.

1.2.1 Konkurenceschopnost malých a středních podniků

Konkurenceschopnost MSP je definována pomocí silných a slabých stránek, hrozeb a příležitostí. Mezi silné stránky MSP patří zejména pružnost a možnost rychlé reakce podniků na vývoj trhu a jejich znalost lokálních trhů. Dále přizpůsobivost pracovní síly, kvalitní produkty, vysoká motivace k výkonu u vlastníků firem a jejich inovační potenciál. Jako slabé stránky bývají uváděny např. nedostatečná kapitálová vybavenost, slabý důraz na marketing z důvodů omezených financí, převaha výroby s malou přidanou hodnotou, nedostatečný důraz na další profesní vzdělání zaměstnanců nebo žádná nebo neefektivní spolupráce mezi jednotlivými MSP. V poslední době vznikají pro MSP hrozby v podobě nedostatku kvalifikovaných pracovních sil v technických oborech na trhu práce, vysoké konkurence na tuzemském i zahraničním trhu, administrativního zatížení podnikání, legislativního omezení a rychlého technického i technologického zaostávání podniků. Současný stav ekonomického prostředí vytváří pro MSP i řadu příležitostí, např. expanzi na zahraniční trhy, širokou nabídku dotačních programů pro rozvoj výzkumu a vývoj zvýšení podílu MSP na veřejných zakázkách. (Vochozka a Mulač, 2012, s. 491 - 492)

2 INSOLVENČNÍ ŘÍZENÍ

Následující kapitola se bude zabývat insolvenčním řízením. Nejprve bude vymezena jeho právní úprava. Potom bude popsán insolvenční rejstřík, který je jeho hlavní součástí. Dále bude definováno samotné insolvenční řízení, jeho subjekty a zásady. Na tuto část naváže úpadek a způsoby jeho řešení, které jsou předmětem právě insolvenčního řízení.

2.1 Právní úprava

Základní právní úpravou pro insolvenční řízení je zákon č. 182/2006 Sb. o úpadku a způsobech jeho řešení, tzv. insolvenční zákon. Nabyt účinnosti dne 1. ledna 2008 a nahradil dosavadní zákon č. 328/1991 Sb. o konkurzu a vyrovnání.

Předmět úpravy insolvenčního zákona je vymezen v § 1 zákona č. 182/2006 Sb. o úpadku a způsobech jeho řešení. Je jím:

- řešení úpadku dlužníka nebo hrozícího úpadku dlužníka soudním řízením a některým ze stanovených způsobů tak, aby v konečném důsledku došlo k vypořádání majetkových vztahů dlužníka k osobám zasaženým jeho úpadkem a k co největšímu a zásadně poměrovému uspokojení těchto dlužníkových věřitelů,
- oddlužení dlužníka. (Veber a Srpová, 2012, s. 316)

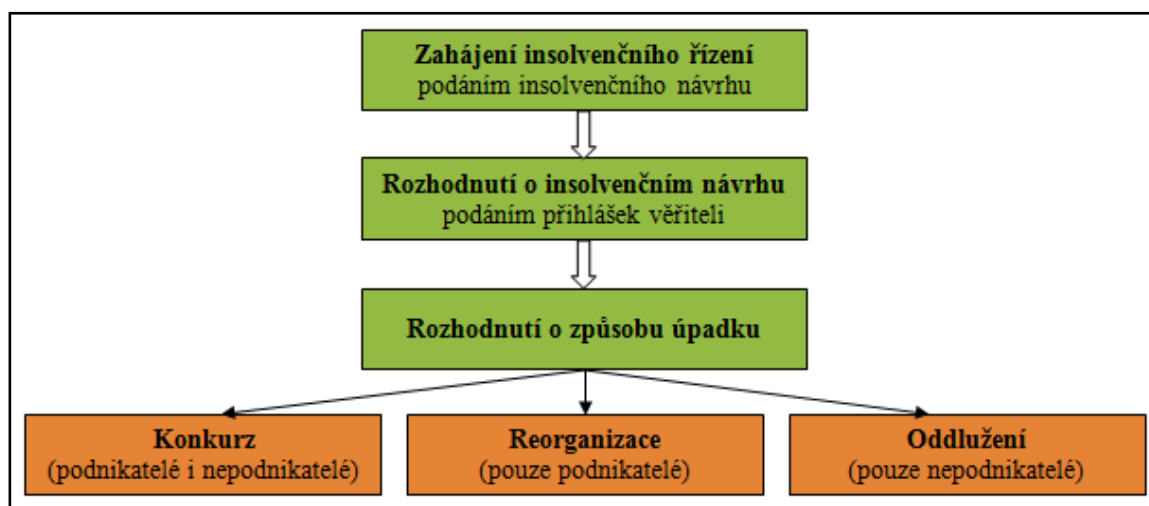
2.2 Insolvenční rejstřík

Insolvenční rejstřík je hlavní součástí insolvenčního řízení. Základní právní úpravou jsou ustanovení § 419 až § 425 insolvenčního zákona. Jedná se o veřejně přístupný informační systém, který obsahuje seznam insolvenčních správců, dlužníků a insolvenční spisy. Informuje o stavu a průběhu insolvenčního řízení. Základní charakteristikou rejstříku je jeho veřejná dostupnost pomocí elektronického informačního systému veřejné správy. Jako hlavní funkci insolvenčního rejstříku uvádí Landa (2009, s. 137) funkce informační, protože informace nejen o dlužníkovi, ale i o jednotlivých fázích průběhu insolvenčního řízení jsou ihned dostupné. Rejstřík je rovněž nástrojem kontroly. Tím, že obsahuje kompletní insolvenční spis, umožňuje kontrolu postupu dlužníka, věřitelů, insolvenčního správce i soudu. (Landa, 2009, s. 137 - 140)

2.3 Insolvenční řízení

„Insolvenční řízení je řízením před insolvenčním soudem, jehož předmětem je dlužníkův úpadek nebo hrozící úpadek a způsob jeho řešení. Řízení je vedeno podle zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.“ (Maršíková, 2011, s. 14)

Průběh insolvenčního řízení je znázorněn na obrázku 1. Nejprve dojde k podání insolvenčního návrhu, kterým se zahájí insolvenční řízení. Pokud je návrh soudem přijat, začnou věřitelé přihlašovat své pohledávky. Soud potom rozhodne o způsobu řešení úpadku, kterým může být konkurz, reorganizace či oddlužení. (Schönfeld, 2011, s. 131)

Obrázek 1: Průběh insolvenčního řízení (Schönfeld, 2011, s. 131)

Postup v jednotlivých částech insolvenčního řízení bude podrobněji popsán v následujících kapitolách.

2.3.1 Zásady insolvenčního řízení

Hlavní zásady, kterými se vyznačuje insolvenční řízení jsou vymezeny v § 5 insolvenčního zákona následujícím způsobem:

- insolvenční řízení musí být vedeno tak, aby žádného z účastníků nespravedlivě nepoškodilo nebo ho naopak nedovoleně nezvýhodnilo a aby bylo dosaženo rychlého, hospodárného a co možná nejvyššího uspokojení věřitelů,
- v řízení mají rovné možnosti ti věřitelé, kteří mají podle zákona v zásadě stejné nebo obdobné postavení,

- práva věřitele nabytá v dobré víře před začátkem insolvenčního řízení nelze omezit postupem insolvenčního správce ani insolvenčního soudu, pokud nestanoví zákon jinak,
- věřitelé mají povinnost se zdržet jednání, které by vedlo k uspokojení jejich pohledávek mimo insolvenční řízení, výjimka je možná pouze v případech, ve kterých to dovoluje zákon. (Veber a Srpová, 2012, s. 317)

2.3.2 Subjekty insolvenčního řízení

Hlavní typy procesních subjektů insolvenčního řízení definuje ustanovení § 9 insolvenčního zákona. Jsou jimi:

- insolvenční soud, u kterého probíhá příslušné insolvenční řízení a který vykonává dohled nad celým řízením (místní příslušnost soudu určí sídlo právnické osoby),
- dlužník (úpadce),
- věřitelé, kteří uplatňují svá práva vůči dlužníkovi,
- insolvenční správce, případně další správce (předběžný insolvenční správce),
- likvidátor dlužníka (musí být ustanoven před podáním insolvenčního návrhu) a v některých případech i státní zastupitelství, které vstoupilo do insolvenčního řízení. (Drbohlav a Pohl, 2011, s. 66)

2.4 Úpadek

Úpadek, označovaný také jako bankrot, má původ v italštině. Pochází ze spojení „banca rotta“ neboli „rozbitá lavice“. (Schelle a Frýdek, 2010, s. 8) Dlužníkuv úpadek, hrozící úpadek či způsob jeho řešení je předmětem insolvenčního řízení. Insolvenční zákon definuje úpadek v § 3, kde je uvedeno, že *„dlužník je v úpadku, pokud má více věřitelů a peněžité závazky po dobu delší než 30 dnů po lhůtě splatnosti a tyto závazky není schopen plnit“*.

Dlužník není schopen plnit své závazky v případě, že zastavil platby u podstatné části svých peněžitých závazků, tyto závazky neplní po dobu delší než 3 měsíce po lhůtě splatnosti. Dále, když výkonem rozhodnutí nebo exekucí není možné dosáhnout uspokojení některé ze splatných peněžitých pohledávek vůči dlužníku nebo pokud nesplnil povinnosti nařízené insolvenčním soudem. (Veber a Srpová, 2012, s 317)

Insolvenční zákon řeší úpadek a hrozící úpadek dlužníka. Existující úpadek potom může mít dvě podoby a to úpadek pro platební neschopnost nebo úpadek pro předlužení.

2.4.1 Úpadek pro platební neschopnost

Takto konstruovaný typ úpadku je podle Landy (2009, s. 45) společný pro všechny typy subjektů, tzn. právnické i fyzické osoby, podnikatele i nepodnikatele. Maršíková (2011, s. 37) uvádí, že úpadek pro platební neschopnost je charakteristický především existencí nejméně dvou věřitelů dlužníka, délkou jeho platební neschopnosti, kterou jsou myšleny peněžité závazky po dobu delší než 30 dnů po lhůtě splatnosti a neschopnost dlužníka tyto své závazky plnit. Neschopnost dlužníka plnit své závazky se podle Hála (2011, s. 111) vyznačuje tím, že dlužník zastavil platby podstatné části svých závazků nebo je neplní po dobu delší než 3 měsíce po lhůtě splatnosti. Dále pokud není možné dosáhnout uspokojení některé splatné peněžité pohledávky prostřednictvím výkonu rozhodnutí nebo exekucí. V neposlední řadě, pokud nesplnil povinnost předložit seznamy majetku, závazků a zaměstnanců, kterou mu uložil insolvenční soud.

2.4.2 Úpadek pro předlužení

Další formou úpadku je úpadek pro předlužení. Vztahuje se na právnickou osobu nebo fyzickou osobu podnikatele, není tedy možné ji aplikovat na nepodnikající fyzické osoby. Insolvenční zákon uvádí, že dlužník je předlužen, pokud má více věřitelů a souhrn jeho závazků převyšuje hodnotu jeho majetku. (Landa, 2009, s. 50) U stanovení hodnoty majetku dlužníka se bere v úvahu i další správa tohoto majetku nebo jeho další provozování. Děje se tak v případě, existuje-li po přihlédnutí ke všem okolnostem možnost, že dlužník bude v budoucnu schopen ve správě majetku nebo provozu podniku pokračovat. (Maršíková, 2011, s. 37)

2.4.3 Hrozící úpadek

O hrozící úpadek se jedná, pokud na základě vzniklých okolností lze předpokládat, že dlužník nebude schopen řádně a včas splnit podstatnou část svých peněžitých závazků ve lhůtě splatnosti. K podání insolvenčního návrhu je oprávněn výlučně dlužník. (Landa, 2009, s. 54) Hálek (2011, s. 112) říká, že „*tento mechanismus nepatří k příliš využívaným způsobům řešení úpadku podle insolvenčního zákona*“. Hrozící úpadek je přitom podle něj

vhodný zejména pro dlužníky, jejichž cílem je sanační proces podniku formou reorganizace.

2.5 Způsoby řešení úpadku

Způsoby řešení úpadku určuje § 4 odst. 1 insolvenčního zákona. Jsou jimi:

- konkurz,
- reorganizace,
- oddlužení,
- zvláštní způsoby řešení úpadku, které zákon stanovuje pouze pro určité subjekty nebo případy (např. úpadek banky).

Mnozí autoři, např. Hálek, (2011, s. 109) Landa (2009, str. 27) nebo Schönfeld (2011, s. 130) uvádí jako způsob řešení úpadku i moratorium, v jehož rámci je možné řešit úpadek nebo hrozící úpadek.

2.5.1 Moratorium

Moratorium je upraveno v insolvenčním zákoně v § 115 - § 127. Žádá o něj dlužník a ve své podstatě představuje krátkodobý nástroj ochrany před věřiteli. Má mu poskytnout lhůtu k překonání úpadku nebo hrozícího úpadku vlastními silami. Moratorium nabývá účinnosti po vyhlášení v insolvenčním rejstříku a trvá po dobu maximálně 3 měsíců, kterou ale může insolvenční soud prodloužit o dalších 30 dnů. (Schönfeld, 2011, s. 130) Po dobu trvání tohoto stavu musí být dodržována následující pravidla:

- po dobu trvání moratoria nelze vydat rozhodnutí o úpadku, ale zároveň platí účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení,
- závazky, které bezprostředně souvisí se zachováním provozu podniku, vzniklé v posledních 30 dnech před vyhlášením moratoria nebo po něm, smí dlužník po dobu trvání moratoria hradit přednostně před splatnými závazky,
- smlouvy na dodávku energií a dalších surovin nebo služeb, které trvaly alespoň 3 měsíce, nemůže po vyhlášení moratoria druhá smluvní strana vypovědět nebo od nich odstoupit pro prodlení dlužníka s placením úhrady. (Landa, 2009, s. 27)

Moratorium zaniká uplynutím doby, na kterou bylo vyhlášeno, nebo ještě před jejím uplynutím v případech, kdy zrušení nařídí soud. Soud nařízení vydá např. na základě žádosti věřitelů, kteří u dlužníka nevidí snahu o nápravu, nebo na základě lepšího poznání dlužníkoví situace, zjistí, že náprava není možná. (Schönfeld, 2011, s. 131)

2.5.2 Oddlužení

Pojem oddlužení (tzv. osobní bankrot) je vymezen v § 414 odst. 1 insolvenčního zákona. Podle něj dojde k oddlužení tím, že dlužník splní řádně a včas všechny povinnosti schváleného způsobu oddlužení. Insolvenční soud po slyšení dlužníka vydá usnesení, kterým jej sprostí splacení pohledávek zahrnutých do oddlužení v rozsahu, v němž doposud nebyly uspokojeny.

Oddlužení jako způsob řešení úpadku se týká pouze nepodnikatelů (osob, které se do úpadku nedostali v důsledku své podnikatelské činnosti, ale díky běžné činnosti – zpravidla provozu domácnosti). (Hálek, 2011, s. 118) Navrhnout ho může jedině sám dlužník. Ten podá návrh na povolení oddlužení spolu se svým insolvenčním návrhem. Důvody pro zamítnutí návrhu jsou zejména nepoctivý záměr navrhovatele, opakované podání návrhu jedním a tím samým dlužníkem, lehkomyšlný přístup dlužníka k plnění jeho povinností, které pro něj vyplývají z insolvenčního řízení. Pokud soud povolí oddlužení, rozhodne současně i o způsobu jeho provedení. Ze zákona jsou možné dva způsoby, a to zpeněžení majetkové podstaty nebo plnění splátkového kalendáře. O způsobu oddlužení rozhodují nezajištění věřitelé, kteří v případě oddlužení obdrží minimálně 30% svých pohledávek. Správce vykonává dohled nad činností dlužníka a informuje o ní soud i věřitele. Splnění oddlužení je ukončeno rozhodnutím soudu, kterým soud bere na vědomí, že insolvenční řízení končí. (Salachová, 2008, s. 116 -117)

2.5.3 Reorganizace

Reorganizace je nový alternativní způsob řešení úpadku. Jde o provedení opatření za účelem odstranění krizového stavu dlužníkovy podniku. (Hálek, 2011, s. 121) Reorganizace je podle § 316 odst. 1 insolvenčního zákona definována jako postupné uspokojování pohledávek věřitelů při současném zachování chodu dlužníkovy podniku a zajištění opatření pro ozdravení hospodaření tohoto podniku, což se děje podle reorganizačního plánu schváleného insolvenčním soudem s průběžnou kontrolou jeho plnění ze strany věřitelů.

Reorganizací lze řešit úpadek nebo hrozící úpadek podniku dlužníka a je přípustná jen v případech, kdy dlužníkův celkový obrat za poslední účetní období před insolvenčním návrhem a podle zvláštních právních předpisů dosáhl částky minimálně 100 000 000,- Kč nebo pokud zaměstnává nejméně 100 zaměstnanců v pracovním poměru (výjimku poskytuje § 316 odst. 5 insolvenčního zákona). Reorganizace není přípustná v případě, kdy dlužníkem je právnická osoba v likvidaci, obchodník s cennými papíry nebo osoba, která má oprávnění obchodovat na komoditní burze. (Landa, 2009, s. 30)

Výhodou reorganizace je, že při ní pokračuje provoz podniku. Dlužník má šanci překonat krizový stav. Zároveň zůstávají zachovány pracovní příležitosti a uspokojení pohledávek věřitelů je většinou výhodnější než při zpeněžení majetkové podstaty v konkurzu. V případě, že reorganizace nebude úspěšná, insolvenční soud ji ukončí. Jejím ukončením dochází zároveň k její přeměně v konkurz. (Hálek, 2011, s. 122)

2.5.4 Konkurz

Problematika konkurzu, včetně jeho průběhu v klasické podobě, bude podrobně rozpracována v následující kapitole. Tato část je zaměřena jen na specifickou podobu konkurzu označovanou jako nepatrný konkurz.

Nepatrný konkurz je využíván k řešení konkurzů, které jsou dle rozsahu majetku a počtu věřitelů menší. K jeho určení existují dvě kritéria. Podle prvního je dlužníkem fyzická osoba – nepodnikatel, tedy spotřebitel. Druhé říká, že podnikatel jako fyzická osoba, která vede účetnictví, musí mít za poslední účetní období, které předchází prohlášení konkurzu, takový obrat, který nepřesahuje 2 000 000,- Kč a dlužník nemá více než 50 věřitelů. (Hálek, 2011, s. 124) Rozhodnutí o tom, že se jedná o nepatrný konkurz, vydává insolvenční soud i bez návrhu. Zároveň jej může spojit s prohlášením konkurzu nebo je vydat kdykoliv v průběhu insolvenčního řízení po prohlášení konkurzu. (Březinová, 2009, s. 157) Tento zvláštní případ konkurzu má oproti klasickému zjednodušený procesní postup, označovaný jako odchylky, které stanovuje § 315 insolvenčního zákona. Další potom může určit insolvenční soud, případně schůze věřitelů. (Hálek, 2011, s. 124) Z pohledu účetnictví se žádné odchylky neuplatňují. (Březinová, 2009, s. 157)

3 KONKURZNÍ ŘÍZENÍ

Konkurz pochází z latinského výrazu „concursum“, což v překladu znamená sběh, sbíhání, shlukování. (Březinová, 2009, s. 154) Od ostatních způsobů řešení úpadku se odlišuje především tím, že jeho cílem není sanace podniku. Patří mezi takzvanou likvidační metodu řešení úpadku, tedy vede k zániku podniku, aby mohly být uspokojeny pohledávky věřitelů na základě poměrového principu ze zpeněženého majetku dlužníka. Po jeho skončení dochází k výmazu firmy z obchodního rejstříku. (Schönfeld, 2011, s. 132)

3.1 Prohlášení konkurzu

„O prohlášení konkurzu rozhoduje insolvenční soud usnesením podle § 148 odst. 1 insolvenčního zákona (v případě, je-li dlužníkem osoba, u které zákon vylučuje řešení úpadku reorganizací nebo oddlužením) nebo samotným rozhodnutím podle § 149 odst. 1 insolvenčního zákona (vydaným do 3 měsíců po rozhodnutí o úpadku).“ (Landa, 2009, s. 263)

Prohlášením konkurzu nastává celá řada právních účinků. Např. se přerušuje likvidace právnické osoby, končí její nucená správa a zaniká předběžné opatření. Dlužníkovi věřitelé mohou nyní uplatnit svá práva jen v mezích, které jim udává insolvenční zákon. Nesplatné pohledávky vůči dlužníkovi se prohlášením o konkurzu stávají splatné. V případě, že dlužník uzavřel smlouvu o výpůjčce, má insolvenční správce právo po prohlášení požadovat vrácení věci zpět a to i za předpokladu, že doba zapůjčení ještě neskončila. (Landa, 2009, s. 263)

3.1.1 Vliv prohlášení konkurzu na účetnictví a daňovou evidenci

Z hlediska účetnictví a daňové evidence je podstatné, že insolvenční správce vstupuje do příslušných povinností v oblasti vedení účetnictví a daňových agend namísto stávající účetní jednotky. Dále, že správce zastává pozici zaměstnavatele ve vztahu k dlužníkovým zaměstnancům. Prohlášením konkurzu zanikají také veškeré jednostranné právní úkony dlužníka, které se týkají majetkové podstaty, zejména pak příkazy, pověření a plné moci včetně prokury. Osoba, které dlužník některé z těchto oprávnění poskytl, musí v případě nebezpečí z prodlení obstarávat povinnosti, které má až do doby, než si je od ní převezme insolvenční správce. Náklady, které představují odměnu za tuto činnost pověřené osobě,

jsou potom nárokovány jako pohledávka za majetkovou podstatou. (Březinová, 2009, s. 154; Maršíková, 2011, s. 112)

Hlavním výkazem, který musí insolvenční správce v souvislosti s prohlášením konkurzu vyhotovit, je podle § 277 odst. 4 insolvenčního zákona mezitímní účetní závěrka. Sestavuje se ke dni, který předchází dni, kdy nastanou účinky prohlášení konkurzu. (Březinová, 2009, s. 155) Mezitímní účetní závěrka se vyznačuje dvěma základními specifiky, a to že účetní jednotky při jejím sestavení neuzavírají účetní knihy a dále, že inventarizaci provádí jen pro potřebu vyjádřit ocenění majetku a závazků, tedy zejména pro zjištění uzávěrkových účetních operací, jako je zúčtování časového rozlišení nákladů a výnosů, dohadných položek aktivních a pasivních, opravných položek majetku či rezerv. (Landa, 2009, s. 268)

Na sestavení mezitímní účetní závěrky úzce navazuje proces sestavení a podání různých typů daňových přiznání. Nejčastěji jsou sestavovány přiznání k dani z příjmů a přiznání k dani z přidané hodnoty. (Landa, 2009, s. 269)

Při sestavení přiznání k dani z příjmů postupujeme podle § 40b odst. 6 zákona o správě daní a poplatků. Ten říká, že pokud v průběhu insolvenčního řízení dojde ke změně osoby, která je oprávněna nakládat s majetkem, který spadá do majetkové podstaty, je ten kdo byl doposud oprávněn nakládat s tímto majetkem, povinen ke dni přechodu zpracovat a současně podat daňové přiznání a to za tu část zdaňovacího období, za kterou doposud nebylo přidáno. Z uvedeného vyplývá, že v této fázi konkurzního řízení je osobou oprávněnou podat přiznání k dani z příjmů právnických osob dlužník.

Pokud si všimneme, co říká uvedené ustanovení paragrafu zákona, tak povinnost zpracovat a podat přiznání vzniká ke dni přechodu, což je poměrně nereálné. Dlužník má dvě možnosti a to se dohodnout se správcem na jiném, reálnějším termínu podání nebo požádat finanční úřad o prodloužení lhůty podle § 40 odst. 6 zákona o správě daní a poplatků. (Landa, 2009, s. 270 - 271)

Dalším často sestavovaným daňovým přiznáním je přiznání k dani z přidané hodnoty. Podle § 99 odst. 12 zákona o dani z přidané hodnoty končí právě probíhající období dnem, který předchází dni, kdy došlo k prohlášení konkurzu. Nové zdaňovací období začíná pro plátce dnem prohlášení konkurzu a končí poslední kalendářní den v měsíci, kdy k prohlášení konkurzu došlo. Pro další období se považuje za zdaňovací období plátce kalendářní

měsíc. Pro podání daňového přiznání, popřípadě zaplacení daně zákon v § 101 odst. 2 v případě insolvenčního řízení stanovuje lhůtu 25 dní po skončení zdaňovacího období.

3.1.2 Zpráva o hospodářské situaci dlužníka

Insolvenční správce prostřednictvím této zprávy informuje věřitele a insolvenční soud o hospodářské situaci dlužníka. Zpráva slouží především k tomu, aby uvedené subjekty mohly v dalších fázích řízení přijímat kvalifikovaná rozhodnutí, týkající se např. způsobu zpeněžení majetkové podstaty a názoru dlužníka na možnosti dalšího využití dlužníkovy podniku. (Holeček, 2009, s. 140 - 141)

Formální náležitosti zprávy jsou stanoveny v § 281 insolvenčního zákona. Říká, že zprávu sestavuje insolvenční správce ke dni prohlášení konkurzu, přičemž jako hlavní zdroj informací je pro něj seznam přihlášených pohledávek a soupis majetkové podstaty. Dále, že povinnou součástí zprávy je porovnání majetkové podstaty se závazky dlužníka a vyjádření správce k možnostem dalšího využití podniku dlužníka. Po sestavení zprávy ji musí správce předložit insolvenčnímu soudu, a to nejméně 7 dní před dnem konání první schůze věřitelů svolané po prohlášení konkurzu. (Holeček, 2009, s. 140 - 141)

Pro skupinu podnikatelských subjektů se ustálila základní struktura, která obsahuje titulní list a identifikační údaje, informace o dosavadním průběhu insolvenčního řízení, úvodní informace o dlužníkovi a podniku dlužníka, informace o pokračující činnosti podniku, porovnání majetkové podstaty a závazků a shrnutí a závěry. (Landa, 2009, s. 272)

3.2 Správa a zpeněžení majetkové podstaty

Podle § 246 odst. 1 insolvenčního zákona na insolvenčního správce prohlášením konkurzu přechází oprávnění nakládat s majetkovou podstatou dlužníka. Dále stanovuje i hlavní činnosti, které insolvenční správce po prohlášení vykonává. Rozhoduje zejména o obchodním tajemství a mlčenlivosti, k zaměstnancům dlužníka vystupuje na pozici jejich zaměstnavatele, zajišťuje provoz dlužníkovy podniku včetně vedení účetní a daňové agendy a dále vykonává akcionářská práva akcií, které jsou zahrnuty v majetkové podstatě. (Maršíková, 2011, s. 112)

3.2.1 Náklady vznikající v průběhu konkurzu

V průběhu konkurzu vzniká řada nákladů, nepoužívá se zde jejich klasické členění na účelové a druhové. Nejčastěji jsou rozlišovány podle účelu vynaloženého nákladu. V průběhu konkurzu vznikají např. náklady spojené s udržováním a správou podstaty, náklady na zpeněžení majetkové podstaty, náklady na znalecké posudky, věcné výdaje správce a jeho odměna, věcné výdaje věřitelského orgánu a odměna jejich členů. (Landa, 2009, s. 286)

3.2.2 Ukončení provozu podniku

Pokud po prohlášení konkurzu činnost podniku dále pokračuje, je na insolvenčním správci, aby posoudil, zda jsou ekonomické dopady této pokračující činnosti na majetkovou podstatu pozitivní či ne. Od toho závisí také míra uspokojení jednotlivých věřitelů. Zároveň musí vzít v úvahu stav likvidity dlužníka. (Richter, 2008, s. 362)

Na základě zjištěných faktů insolvenční správce vyjádří svůj názor na pokračování provozu dlužníkovy podniku, což má velký význam, především na konečnou částku výtěžku určeného k uspokojení věřitelů. Insolvenční zákon toto upravuje v § 261, podle kterého:

- prohlášením konkurzu nekončí provoz podniku dlužníka, pokud to nestanoví zvláštní právní předpisy jinak,
- provoz podniku dlužníka končí prodejem podniku jedinou smlouvou v rámci zpeněžení majetkové podstaty nebo rozhodnutím insolvenčního soudu na základě návrhu insolvenčního správce. (Landa, 2009, s. 289)

3.2.3 Zpeněžení majetkové podstaty

Zpeněžení majetkové podstaty je definováno v § 283 odst. 1 insolvenčního zákona. Ten říká, že jde o převedení majetku, který do majetkové podstaty náleží, na peníze za účelem uspokojení věřitelů. Zpeněžením se myslí i úplatné postoupení pohledávek nebo také využití peněžních prostředků na bankovních kontech dlužníka či v hotovosti.

V § 286 odst. 1 insolvenčního zákona jsou uvedeny způsoby, kterými lze majetkovou podstatu zpeněžit. Jsou to veřejná dražba, prodej movitých a nemovitých věcí a prodej majetku mimo dražbu. (Holeček, 2009, s. 143)

Prodej veřejnou dražbou představuje veřejné jednání, prostřednictvím kterého dochází k přechodu vlastnického práva. Koná se na základě návrhu navrhovatele. Osoba, která dražbu vede, se nazývá licitátor. Ten se s návrhem dražebníka obrací na předem určeném místě na předem neurčený okruh přítomných osob s výzvou k podání nabídek. Osobě, která za předem stanovených podmínek podá nejvyšší nabídku, bude prostřednictvím licitátora převedeno vlastnické právo k předmětu dražby. (Landa, 2009, s. 292)

Prodej mimo dražbu je druhý možný způsob. Podstata zpeněžení zde spočívá v tom, že majetek není možné zpeněžovat bez souhlasu insolvenčního soudu a věřitelského výboru. (Landa, 2009, s. 295)

Další způsob prodej movitých a nemovitých věcí probíhá podle ustanovení občanského soudního řádu o výkonu rozhodnutí. Autor uvádí, že tento způsob se v praxi příliš nevyužívá. (Budín, 2007)

O způsobu zpeněžení rozhoduje insolvenční správce se souhlasem věřitelského výboru. Samotné zpeněžení lze uskutečnit ve standardní nebo zkrácené lhůtě. Zkrácená lhůta se týká podnikatelů, kde je majetková podstata ohrožená ztrátou nebo znehodnocením. (Richter, 2008, s. 363 - 364; Holeček, 2009, s. 142 - 144)

3.2.4 Účetní souvislosti

Vzhledem k tomu, že předmětem bakalářské práce je konkurzní řízení, ve kterém je dlužníkem podnikatel, bude pro aplikaci účetních postupů vycházeno z vyhlášky č. 500/2002 Sb. pro podnikatelské subjekty a z Českých účetních standardů pro podnikatele.

Obecně představuje prodej majetkové podstaty dlužníka, resp. účetní jednotky transakci, která je v účetnictví zaznamenána třemi operacemi:

- zúčtováním kupní ceny jako vzniku pohledávky za kupujícím na straně MD a výnosem na straně D,
- zúčtováním úbytku majetku, který je prodáván, na straně D, přičemž proti-úctem v tomto případě bývá většinou náklad,
- zúčtováním úhrady pohledávky za kupujícím, která se projeví jako zvýšení oběžných aktiv v podobě peněžních prostředků na straně MD a snížení stavu pohledávek na straně D. (Landa, 2009, s. 304)

Konkrétní způsob řešení uvedených účetních případů je závislý nejen na typu zpeněžovaného majetku, ale i na tom, zda je použita individuální (např. kupní) smlouva nebo smlouva o prodeji podniku. Způsob účtování výnosů ze zpeněžení majetku je ovlivněn tím, zda je dlužník plátcem daně z přidané hodnoty a zda konkrétní typ zpeněžení podléhá dani. Pokud ano, výnosem by byl základ daně z přidané hodnoty vypočtený z kupní ceny a vypočtená daň by byla závazkem vůči příslušnému finančnímu úřadu. (Landa, 2009, s. 304)

Pravidla pro zachycení výnosů a nákladů při prodeji individuálních majetkových složek stanovuje především Český účetní standard pro podnikatele č. 019 – Náklady a výnosy.

V případě prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku, zásob a při postoupení pohledávek budeme účtovat výnos zjištěný z ceny zpeněžení. Výnos musí být zaúčtován na příslušný účet zařazený do účtové skupiny 64 – Jiné provozní výnosy. Související náklad zjistíme ze zůstatkové ceny dlouhodobého majetku odepisovaného, z pořizovací ceny dlouhodobého majetku neodepisovaného nebo z pořizovací ceny zásob či pohledávek. Náklad je následně zaúčtován na účet účtové skupiny 54 – Jiné provozní náklady. Prodej finančního majetku, např. cenných papírů nebo podílů, je účtován jako výnos, který představuje cenu zpeněžení. Je zaúčtován na příslušném účtu skupiny 66 – Finanční výnosy. Související náklad je odvozený z pořizovací ceny finančního majetku a zaúčtuje se na příslušný nákladový účet skupiny 56 – Finanční náklady. (Landa, 2009, s. 305)

Účtování prodeje podniku nebo jeho části je zachyceno v Českém účetním standardu pro podnikatele č. 011 – Operace s podnikem. V 3. části standardu jsou vymezeny postupy prodeje. Při prodeji podniku nebo jeho části musí prodávající zrušit rezervy a opravné položky, které se vážou k tomuto majetku a zruší je ve prospěch nákladů. Dále se zruší oceňovací rozdíl k nabytému majetku či goodwill a to prostřednictvím oprávek a příslušných účtů skupiny 55 – Odpisy, rezervy, náklady příštích období a opravné položky nebo prostřednictvím skupiny 64 – Jiné provozní výnosy. Časové rozlišení související s prodejem se vyúčtuje jako prodej pohledávky nebo převod závazků, v ostatních případech se zúčtovává do výsledku hospodaření. Dohadné položky aktivní přecházejí jako pohledávka na kupujícího, pasivní dohadné položky jsou závazkem, který kupující přebírá od prodávajícího. (Landa, 2009, s. 305)

3.2.5 Daňové souvislosti

Daňové souvislosti při zpeněžení majetkové podstaty souvisí nejčastěji s třemi typy daní a to s daní z příjmů, daní z přidané hodnoty a daní z převodu nemovitostí.

K určení základu daně z příjmů je třeba posuzovat jednotlivě každý konkrétní typ zpeněžovaného majetku na základě pravidel, které stanovuje zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů. Ten říká, že příjem, který získáme zpeněžením majetkové podstaty, je položka, která podléhá dani z příjmů a zvyšuje základ daně. Zároveň v § 24 udává několik základních variant, které mohou nastat u položek snižujících základ daně z příjmů v souvislosti se zpeněžením majetkové podstaty. V úhrnu lze říci, že při individuálním prodeji je až na dvě výjimky (prodej odepisovaného hmotného majetku a prodej cenných papírů) pořizovací cena majetku daňově uznatelná pouze do výše příjmů dosažených prodejem. Je nezbytné v účetnictví dlužníka analyticky rozčlenit nákladové účty daňově uznatelné a neuznatelné části zůstatkových nebo pořizovacích cen zpeněženého majetku. Stavů těchto účtů se následně promítnou v daňovém přiznání. (Landa, 2009, 307)

Daň z přidané hodnoty upravuje zákon č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty. Říká, že plnění získané zpeněžením majetkové podstaty podléhá dani, pokud je dlužník osobou povinnou k dani, resp. plátcem daně. V § 2 odst. 3 zákon stanovuje zvláštní podmínky pro prodej podniku nebo jeho části v souvislosti se zpeněžením. A to, že prodej podniku nebo jeho části není považován za dodání zboží, převod nemovitosti nebo poskytnutí služby. Z uvedeného důvodu nemohou být plnění získaná při těchto činnostech považována za plnění zdanitelná. (Landa, 2009, s. 309)

Při zpeněžování majetkové podstaty dlužníka je daň z převodu nemovitostí podstatným typem daňové povinnosti. Upravena je v zákoně č. 357/1992 Sb. o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí. Zákon určuje, že předmětem daně z převodu nemovitostí je úplatný převod nebo přechod vlastnictví k nemovitostem. Jde-li o nabytí nemovitosti v insolvenčním řízení po rozhodnutí o úpadku, pak je poplatníkem daně nabyvatel. Základem daně pro účely konkurzu, může být:

- cena, která je dosažena vydražením nemovitosti při výkonu rozhodnutí, při exekuci nebo ve veřejné dražbě,
- cena dosažená prodejem nemovitosti, pokud došlo k prodeji nemovitosti mimo dražbu v rámci insolvenčního řízení. (Landa, 2009, s. 309 - 310)

3.2.6 Částečný rozvrh

Základním cílem částečného rozvrhu je co nejdříve alespoň částečně uspokojit pohledávky věřitelů. Základní podmínky a pravidla, která se týkají částečného rozvrhu, upravuje § 301 insolvenčního zákona. Říká, že insolvenční správce může kdykoliv v průběhu insolvenčního soudu tomuto soudu navrhnout, aby povolil částečný rozvrh, pokud tomu odpovídá stav zpeněžení majetkové podstaty. V návrhu musí být uvedeno, které pohledávky a do jaké výše mají být podle částečného rozvrhu uspokojeny.

Insolvenční soud povolí částečný rozvrh pouze v případě, kdy to umožňuje stav výtěžku zpeněžení majetkové podstaty, jestliže jím nejsou dotčena práva zajištěných věřitelů, jestliže jím nemůže být ohrožen rozvrh po konečné zprávě a jestliže navrhované uspokojení pohledávek podle rozvrhu je nepochybné. O pohledávkách zahrnutých do částečného rozvrhu je vydáno rozvrhové usnesení. Vydává ho insolvenční soud a je doručeno dlužníkovi, insolvenčnímu správci a všem věřitelům, kterých se týká. (Budín, 2007)

3.3 Konečná zpráva

Konečná zpráva je klíčovým dokumentem insolvenčního řízení řešeného formou konkurzu. Předkládá ji insolvenční správce insolvenčnímu soudu v závěru zpeněžení majetkové podstaty. Její význam pro účastníky insolvenčního řízení je následující:

- Věřitelé se z této zprávy dozvědí s konečnou platností částku určenou k jejich uspokojení. Dále se z ní mohou informovat o průběhu celého konkurzu. Při projednání zprávy mají poslední možnost vyjádřit své připomínky.
- Insolvenční správce ve zprávě předloží souhrnnou informaci o své činnosti a zároveň vyjádří svou pohledávku na odměnu.
- Pro insolvenční soud je schválení zprávy vyúčtováním odměny správce a rozhodnutím o závěrečné fázi konkurzu, jak bude probíhat rozvrhové usnesení a následné zrušení konkurzu. (Landa, 2009, s. 312 – 313; Richter, 2008, s. 376)

3.3.1 Obsah konečné zprávy

Co musí být obsaženo v konečné zprávě, určuje § 302 odst. 2 a 3 a § 303 insolvenčního zákona. Nejpodstatnější je, že insolvenční správce v ní musí podat celkovou charakteristiku

svých činností s vyčíslením jejich finančních výsledků. Dále jsou vymezeny dílčí obsahové náležitosti. Jsou jimi:

- přehled pohledávek za majetkovou podstatou, které insolvenční správce již uspokojil a které ještě musí být uspokojeny,
- přehled výdajů, které byly vynaloženy na správu majetkové podstaty včetně zdůvodnění těch výdajů, které nejsou obvyklé,
- přehled zpeněžení majetkové podstaty a dosaženého výsledku, dále pak přehled majetku, který zpeněžen nebyl a důvody, proč tomu tak bylo,
- pokud došlo k částečnému výsledku, musí být uvedeny i jeho výsledky,
- přehled plnění zajištěným věřitelům a jejich promítnutí do rozvrhu,
- přehled jednání a právních úkonů, které byly pro průběh daného insolvenčního řízení významné. (Budín, 2007)

V konečné fázi zprávy musí správce vyčíslit částku, která má být rozdělena mezi věřitele, včetně konkrétního označení věřitelů a údajů o výši jejich podílů na rozvrhované částce. (Budín, 2007)

3.3.2 Schválení konečné zprávy

Postup projednání a schválení konečné zprávy je popsán v § 304 odst. 1 až 4 insolvenčního zákona. Nejprve insolvenční soud přezkoumá konečnou zprávu. Po slyšení insolvenční správce odstraní případné chyby či nejasnosti v ní obsažené. O konečné podobě zprávy uvědomí soud účastníky tak, že ji zveřejní vyhláškou. Ti mají 15 dní na to, aby podali případné námitky. K projednání zprávy je prostřednictvím vyhlášky svoláno jednání. Předvolání k jednání obdrží insolvenční správce, dlužník, věřitelé, kteří podali námitky proti konečné zprávě a věřitelský výbor. Na jednání jsou projednávány již zmíněné námitky a následně je vydáno rozhodnutí, ve kterém insolvenční soud rozhodne, že:

- námitky nejsou důvodné a konečná zpráva je schválena,
- některé z námitek jsou důvodné, ale nemění obsah, proto je nařízeno doplnění nebo změna konečné zprávy,

- námitky důvodně zpochybňují zprávu jako celek, její přijetí je odmítnuto a insolvenční správce musí vyhotovit novou. (Landa, 2009, s. 316 - 317)

Proti rozhodnutí o konečné zprávě lze podat odvolání. Mohou ho podat ti věřitelé, jejichž námitkám nebylo vyhověno. (Budín, 2007)

3.3.3 Účetní závěrka a daňová přiznání

Ke dni sestavení konečné zprávy musí insolvenční správce podle § 302 odst. 4 insolvenčního zákona sestavit účetní závěrku. Přestože insolvenční zákon zde nestanovuje formu účetní závěrky, zpravidla se jedná o mezitímní závěrku. Závěrka je sestavována podle definice v insolvenčním zákoně ke dni sestavení konečné zprávy. (Landa, 2009, s. 319)

K určení daňových povinností je nutné vycházet z § 40b odst. 6 zákona o správě daní a poplatků. Ten říká, že ke dni předložení konečné zprávy je daňový subjekt povinen zpracovat a podat daňové přiznání nebo hlášení, za uplynulou část zdaňovacího období, za kterou doposud nebylo podáno, a přiznanou daň zahrnout do příslušného dokumentu. Z dalších ustanovení zákona vyplývá, že osobou, která je povinna ke splnění daňové povinnosti je insolvenční správce. (Landa, 2009, s. 320)

3.4 Rozvrhové usnesení

Po projednání konečné zprávy insolvenční správce začne připravovat rozvrhové usnesení. Zároveň se sestavováním rozvrhového usnesení bývají uspokojovány pohledávky, které se mohou uspokojovat kdykoliv v průběhu insolvenčního řízení. Jsou to pohledávky za majetkovou podstatou, pohledávky jím na roveň postavené a zajištěné pohledávky věřitelů. Pohledávky mají být vyplaceny již před vydáním rozvrhového usnesení. Může však nastat situace, kdy výtěžek dosažený zpeněžením majetkové podstaty není postačující k uspokojení všech pohledávek. Pohledávky jsou následně uspokojovány v pořadí, které určuje zákon. Nejdříve je proplacena odměna a hotové výdaje insolvenčního správce, dále pohledávky věřitelů za podstatou a pohledávky na roveň postavené pohledávkám za majetkovou podstatou. Potom přichází na řadu pohledávky věřitelů z úvěrového financování, náklady spojené s udržováním a správou majetkové podstaty, pohledávky věřitelů na výživném ze zákona a na závěr ostatní pohledávky v poměrném uspokojení. Po vyplacení uvedených pohledávek předkládá insolvenční správce návrh rozvrhového usnesení insolvenčnímu

soudu. V rozvrhovém usnesení je uvedeno, kolik má být vyplaceno na každou pohledávku, která je v upraveném seznamu přihlášených pohledávek. Insolvenční soud přezkoumá věcnou správnost dokumentu a v případě, že nenalezne žádné pochybení, je rozvrhové usnesení vydáno. Konkrétní částky vyplácené věřitelům bývají označovány jako výtěžek rozvrhového usnesení a bývají propláceny nejčastěji v sídle insolvenčního správce. Na vyzvednutí plnění je zpravidla vymezena lhůta 30-ti dnů od rozvrhového usnesení. Ve chvíli, kdy je rozvrhové usnesení splněno, je insolvenční správce povinen informovat insolvenční soud. (Budín, 2007)

3.5 Zrušení konkurzu

Zrušení konkurzu je klíčovým momentem závěrečné fáze insolvenčního řízení vedené formou konkurzu. Situace vedoucí ke zrušení konkurzu upravuje především § 308 insolvenčního zákona:

- insolvenční soud rozhodne i bez návrhu o zrušení konkurzu v případech, kdy:
 - zjistí, že zde není žádný přihlášený věřitel a všechny pohledávky za majetkovou podstatou jsou uspokojeny,
 - obdrží zprávu insolvenčního správce o splnění rozvrhového usnesení,
 - zjistí, že majetek dlužníka není dostačující pro uspokojení věřitelů,
- insolvenční soud rozhodne o zrušení konkurzu na návrh dlužníka, jestliže dlužník k návrhu připojil listinu, na které svým podpisem všichni věřitelé i insolvenční správce stvrzují, že se zrušením konkurzu souhlasí.

Zrušením konkurzu sice přechází oprávnění nakládat se zbývajícím částí majetkové podstaty na dlužníka, funkce insolvenčního správce přesto nekončí. Jeho úkoly ke dni zrušení konkurzu jsou stanoveny podle § 313 insolvenčního zákona. Patří mezi ně činnosti jako uzavřít účetní knihy, sestavit účetní závěrku, splnit povinnosti uložené daňovými předpisy, předat dlužníku potřebné účetní záznamy, předat mu také zbývajícím majetek a v neposlední řadě zajistit evidenční a archivační činnost. Pohledávky neuspokojené v konkurzu nezanikají. Jejich seznam představuje exekuční titul. Na jeho základě lze podat návrh na výkon rozhodnutí nebo exekuci. (Salachová, 2008, s. 114-115)

3.5.1 Mimořádná účetní závěrka a daňové povinnosti

Sestavení účetní závěrky insolvenční zákon blíže nespecifikuje. Řídíme se tím, co stanovuje Zákon o účetnictví v § 17 odst. 2 písm. f, že ke dni, kterým nastanou účinky zrušení konkurzu, musíme sestavit mimořádnou účetní závěrku. Tím zároveň splníme požadavek insolvenčního zákona na uzavření účetních knih, jelikož je to povinnou součástí mimořádné účetní závěrky. Je důležité dbát na věrné zobrazení aktuálních stavů aktiv, pasiv, nákladů, výnosů, výsledku hospodaření a finanční situace podniku v účetní závěrce. K předání účetní jednotky dlužníkovi totiž dojde právě v těchto hodnotách. (Landa, 2009, s. 332; Březinová, 2009, s. 155)

K určení daňových povinností je nutné vycházet z § 40b odst. 6 zákona o správě daní a poplatků. Ten říká, že ke dni zrušení konkurzu je daňový subjekt povinen zpracovat a podat daňové přiznání nebo hlášení za uplynulou část zdaňovacího období, za kterou doposud nebylo podáno, a přiznanou daň zahrnout do příslušného dokumentu. Z dalších ustanovení zákona vyplývá, že osobou, která je povinna ke splnění daňové povinnosti je insolvenční správce. (Březinová, 2009, s. 159)

3.5.2 Předání zbývajících majetku vč. účetní a daňové evidence dlužníkovi

Jak již bylo naznačeno, dalším krokem konkurzního řízení je předání zbývajících majetku a účetní a daňové evidence dlužníkovi. Dochází k tomu z důvodu, že po zrušení konkurzu se obnovuje řídicí pravomoc likvidátora a možnost realizace výkonu rozhodnutí nebo exekuce pro dosud neuspokojené zjištěné pohledávky. To znamená, že pokud nebyl proveden výmaz dlužníka z obchodního rejstříku, jeho podnik zůstává zachován a správce musí dlužníkovi nebo jeho příslušnému orgánu předat již zmíněný majetek a evidence. (Landa, 2009, s. 333)

3.5.3 Způsob financování nákladů vzniklých zrušením konkurzu

Ve fázi zrušení konkurzu musí insolvenční správce vykonat řadu činností, u kterých se dá předpokládat, že vyvolají vznik nákladů. Předmětem § 305 odst. 3 insolvenčního zákona je vymezení způsobu, jak náklady financovat. Insolvenční správce z výtěžku zpeněžení majetku vyčlení ještě před rozvrhem částku, kterou předpokládá, že použije na výlohy spojené s ukončením řízení. Uvedené náklady jde specifikovat použitím standardní účetní terminologie následovně:

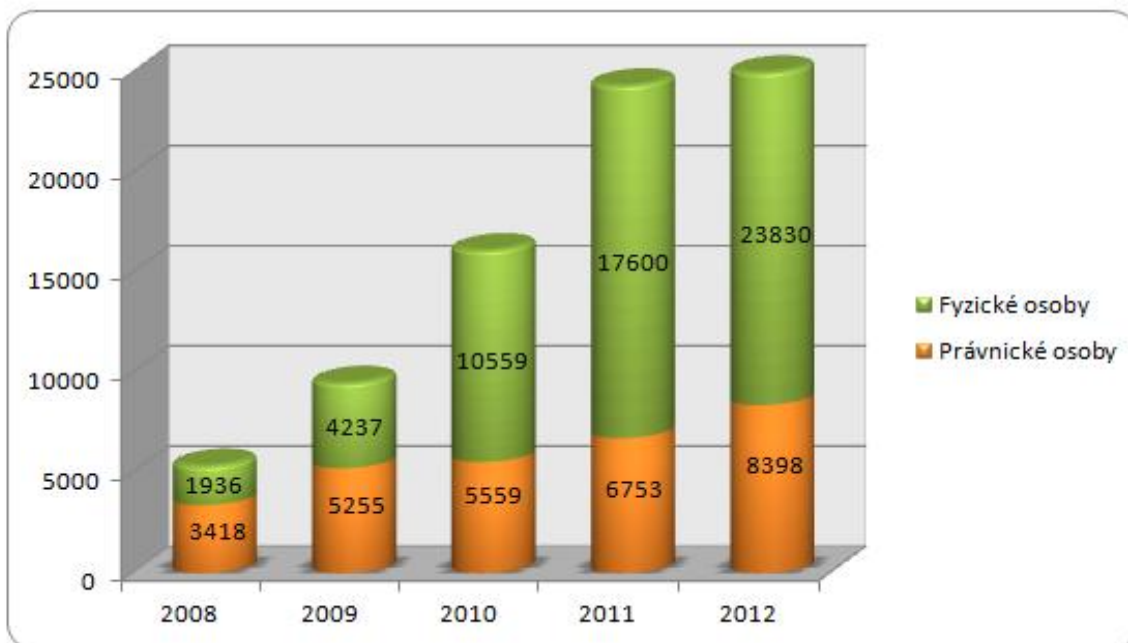
- náklady materiálního typu (spotřeba kancelářského materiálu),
- náklady na externí poštovní a telekomunikační služby (poštovné, telefonní poplatky),
- náklady cestovního typu (cestovné vynaložené správcem při ukončení konkurzu),
- náklady na externí účetní a daňové služby (sestavení účetní závěrky, sestavení příslušných daňových přiznání, kompletace účetních písemností a záznamů),
- náklady na externí archivační služby (správa dokumentů podléhající skartaci či archivaci). (Landa, 2009, s. 340)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 ANALÝZA VÝVOJE PODANÝCH INSOLVENČNÍCH NÁVRHŮ

Vývoj počtu podaných insolvenčních návrhů je sledován od roku 2008, kdy nabytl účinnosti nový insolvenčního zákon č. 182/2006 Sb. o úpadku a způsobech jeho řešení. Data pro analýzu pochází ze společnosti Creditreform, s. r. o., která sleduje insolvenční rejstřík a vývoj insolvence v ČR i ve světě.

Na obrázku č. 2 je uveden počet podaných insolvenčních návrhů v České republice za právnické osoby (dále jen PO) - obchodní společnosti a živnostníky a za fyzické osoby (dále jen FO) - nepodnikatele, spotřebitele a jejich vývoj v letech 2008 až 2012. Celkový počet podaných návrhů by byl pro účely analýzy zavádějící, protože předmětem analýzy není zkoumání insolvence FO.

Obrázek 2: Vývoj počtu podaných insolvenčních návrhů v České republice (zdroj: vlastní zpracování)

Z obrázku je patrné, že počet podaných návrhů u FO každým rokem roste. Jeho poměr na celkovém počtu návrhů činil v roce 2012 celých 74 %. U PO je naopak tento poměr stále menší. Zatímco v roce 2008 byl poměr 64 %, v roce 2012 to bylo jen 26 % z celkového počtu podaných návrhů. Při sledování samotného vývoje počtu návrhů u PO byl zaznamenán rostoucí charakter. Meziročně došlo k nejvyššímu nárůstu v období 2008/2009 o 54 %. Následujícím období byl nárůst nejmenší, o pouhých 6 %. V dalších dvou letech se růst ustálil. Počet návrhů se meziročně zvyšoval o 21 a 24 %.

Dalším sledovaným ukazatelem, který navazuje na podané insolvenční návrhy je počet firem v insolvenčním řízení.

Tabulka 1: Počet firem v insolvenčním řízení v ČR (zdroj: web.creditreform.cz)

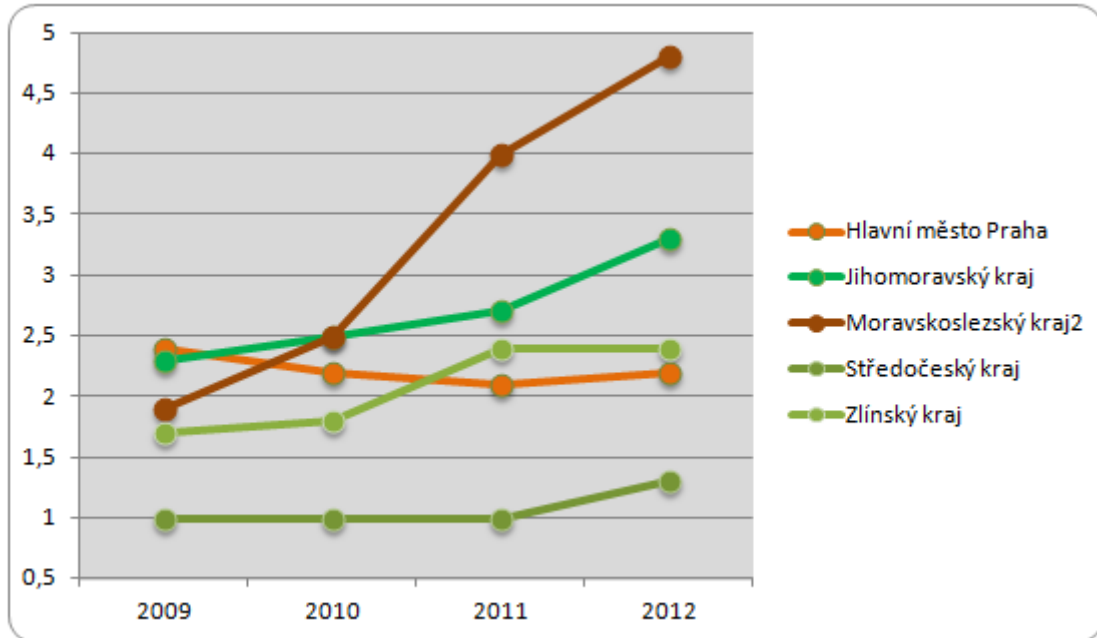
Kraj	2009	2010	2011	2012
Hlavní město Praha	1171	1116	1083	1188
Jihočeský kraj	301	247	313	607
Jihomoravský kraj	642	711	792	981
Karlovarský kraj	66	94	95	229
Královéhradecký kraj	177	230	287	389
Liberecký kraj	160	180	209	204
Moravskoslezský kraj	456	601	986	1185
Olomoucký kraj	190	262	411	543
Pardubický kraj	157	176	247	365
Plzeňský kraj	191	265	181	345
Středočeský kraj	288	296	322	414
Ústecký kraj	248	202	458	745
Vysočina	153	139	171	182
Zlínský kraj	226	240	322	334
Celkem za ČR	4426	4759	5877	7711

Tabulka č. 1 ukazuje, že počet firem v insolvenčním řízení každoročně roste, nejvíce v Praze. V roce 2012 se k Praze přiblížil i Moravskoslezský kraj a dostal se tak téměř na dvojnásobek své hodnoty z roku 2009. Naopak nejméně firem v insolvenčním řízení bylo v kraji Karlovarském. Až do loňského roku zde jejich počet nepřevyšoval 100, ale rok 2012 přinesl nárůst zhruba o 100 %. Jediným krajem, kde počet insolvenčních řízení v posledním roce klesl, byl kraj Liberecký.

Aby bylo dosaženo objektivnějšího porovnání, byla data z tabulky č. 1 porovnána s počtem registrovaných ekonomických subjektů v daných krajích dle Českého statistického úřadu. Pokud údaje o počtu firem v insolvenčním řízení vydělíme počtem registrovaných subjektů a vynásobíme tisícem, dostaneme počet firem v insolvenčním řízení připadajících na tisíc registrovaných subjektů.

Následující obrázek zobrazuje tento výpočet u vybraných krajů. Zvolila jsem kraj Jihomoravský a Zlínský, protože v další části práce budou analyzovány firmy právě z těchto krajů,

dále kraj Moravskoslezský a Hlavní město Praha, protože počty firem v insolvenční jsou zde stejné a kraj Středočeský s nejmenší hodnotou.

Obrázek 3: Počet firem v insolvenční na tisíc registrovaných firem (zdroj: vlastní zpracování)

Z grafu je patrné, že Praha má největší počet firem v insolvenční, ale při přepočtu na 1000 registrovaných subjektů se řadí spíše mezi průměr. Naopak Moravskoslezský kraj zaznamenal v posledních dvou letech obrovský nárůst. Na 1000 registrovaných subjektů připadalo v roce 2012 4,8 firem. Jak již bylo zmíněno, Středočeský kraj po přepočtení hodnot patří dlouhodobě k oblasti s nejmenším počtem firem v insolvenční. Zlínský kraj v posledních dvou letech zaznamenal nárůst a dostal se tak nad Prahu. Nárůst v Jihomoravském kraji byl v posledním roce nejvýraznější, dosáhl hodnoty 3,3.

5 PRŮBĚH KONKURZNÍHO ŘÍZENÍ VE VYBRANÝCH SPOLEČNOSTECH

Pro analýzu úpadku řešeného pomocí konkurzního řízení byly vybrány společnosti, které spadají do kategorie drobných, malých a středních podniků. Dále taková řízení, která byla řešena již podle nového insolvenčního zákona a zároveň dokončena zrušením konkurzu na základě splnění rozvrhového usnesení. Do analýzy byly zařazeny i společnosti, jejichž úpadek byl řešen nepatrným konkurzem. Důvodem je, že nový insolvenční zákon platí poměrně krátkou dobu, takže značná část skončených konkurzů byla řešena právě nepatrným konkurzem a dále proto, že podmínky pro tento způsob řešení často splňují především malé a střední podniky. Ke každé vybrané společnosti byla zpracována účetní a daňová analýza za účelem pochopení jejího sestavování. Informace pro analýzu byly čerpány z obchodního a insolvenčního rejstříku.

5.1 Společnost Valašská divize, s. r. o.

Společnost Valašská divize, s. r. o. byla zapsána do obchodního rejstříku 30. června 2006. Sídlo má v Brně - Líšni. Základní kapitál společnosti činí 200 000,- Kč. Předmětem podnikání společnosti podle platného výpisu obchodního rejstříku je tesařství, zednictví, inženýrská činnost v investiční výstavbě, příprava a vypracování technických návrhů, velkoobchod, pořádání kulturních produkcí, zábav a provozování zařízení sloužících k zábavě.

Podle účetních závěrek z let 2006 - 2008 zveřejněných v obchodním rejstříku společnost zaměstnávala v průměru 10 - 17 zaměstnanců. Obrat aktiv v těchto letech se pohyboval od 12 do 68 milionů Kč. Dané údaje řadí společnost mezi malé podnikatele.

Usnesení o úpadku společnosti bylo zveřejněno v insolvenčním rejstříku 23. 6. 2010. Protože předmětem práce je popis konkurzního řízení, bude v další kapitole rozebrán průběh řízení po prohlášení úpadku.

5.1.1 Průběh řízení po úpadku

Řízení po úpadku začalo stanovením osoby insolvenčního správce. Položky 1 - 3 obr. 4 se týkají odvolání dosavadního správce a jmenování nového. Následovala sdělení věřitelů o přihlášení pohledávek. Dne 30. 7. 2010 byl zveřejněn seznam přihlášených pohledávek v celkovém počtu 51. Z toho ke čtyřem insolvenční správce zatím neuvedl své stanovisko.

Oddíl B - Řízení po úpadku - I. část

	Okamžik zveřejnění		Popis	Datum právní moci
1.	29.06.2010	08:54	Vyrozumění	
2.	30.06.2010	10:15	Žádost o určení osoby správce	
3.	30.06.2010	10:34	Opatření o určení osoby správce	
4.	30.06.2010	12:59	Usnesení o odvolání správce z funkce	28.07.2010
5.	23.07.2010	10:07	Sdělení	
6.	23.07.2010	10:11	Sdělení	
7.	30.07.2010	15:01	Sdělení	
8.	30.07.2010	15:10	Seznam přihlášených pohledávek	
9.	31.08.2010	15:34	Protokol o jednání	
10.	31.08.2010	16:13	Prezenční listina	
11.	31.08.2010	16:17	Seznam/upravený seznam přihlášených pohledávek	
12.	10.09.2010	17:11	Vyrozumění	

Obrázek 4: Konkurzní řízení - I. část (zdroj: isir.justice.cz)

Dne 23. srpna 2010 se konalo přezkumné jednání a schůze věřitelů. V rámci přezkumného jednání soud vyzval insolvenčního správce, aby do 30 dnů předložil doklad o tom, že vyzval a poučil věřitele popřené nevykonatelné pohledávky o možnosti podání incidenční žaloby. Schůze věřitelů rozhodla o zvolení svého zástupce a jeho náhradníka. Protokol o jednání byl zveřejněn v insolvenčním rejstříku dne 31. 8. 2010. Ten samý den došlo ke zveřejnění prezenční listiny schůze a upravený seznam přihlášených pohledávek. Jejich počet zůstal nezměněn. Struktura pohledávek byla rozpracována do tabulky č. 2.

Tabulka 2: Struktura přihlášených pohledávek věřitelů (zdroj: vlastní zpracování)

Věřitel	Celková výše pohledávky	Popřeno správcem	Uznáno správcem
Česká republika	3 093 688,00	0,00	3 093 688,00
Dodavatelé	35 948 586,14	80 163,00	35 868 423,14
Zdravotní pojišťovna	237 906,00	0,00	237 906,00
Celkem	39 280 180,14	80 163,00	39 200 017,14

Téměř 90 % hodnoty pohledávek tvoří pohledávky dodavatelů. Jejich celková suma činí 35 948 586,14 Kč, z ní insolvenční správce popřel pouze část pohledávky ve výši 80 163,00 Kč. Česká republika uvedená souhrnně jako věřitel skrývá Finanční úřad Brno, který má vůči dlužníkovi pohledávku 2 143 110,- Kč, dále Českou správu sociálního zabezpečení, jejíž pohledávka činí 949 578,- Kč a Úřad práce Brno. Nejmenší skupinu věřitelů tvoří zdravotní pojišťovny.

Po zveřejnění upraveného seznamu pohledávek následovalo vyrozumění, zveřejněné v rejstříku 10. 9. 2010, ve kterém správce vysvětluje, proč popřel již zmíněnou pohledávku.

Dne 14. 9. 2010 bylo vydáno usnesení o prohlášení konkurzu, jímž se zároveň na insolvenčního správce přeneslo oprávnění nakládat s majetkovou podstatou, vykonávat akcionářská práva spojená s akciemi zahrnutými do majetkové podstaty, rozhodovat o obchodním tajemství, vystupovat k zaměstnancům dlužníka jako zaměstnavatel, zajišťovat provoz dlužníkovy podniku včetně vedení účetnictví a plnění daňových povinností.

Z následující zprávy insolvenčního správce ze dne 11. 10. 2010 vyplývá, že jednatelé společnosti s ním nespolupracují při sestavení seznamu majetku. Proto požádal soud, aby předvolal jednatele k výslechu. Zároveň informuje soud, že v této věci podal trestní oznámení z důvodu ztěžování výkonu funkce insolvenčního správce. Dne 2. 11. 2010 byl vypracován neúplný soupis majetkové podstaty na základě informací, které měl správce v té době k dispozici. Další kroky 18 - 23 v konkurzním řízení podle obr. 5 souvisely se vstupem státního zastupitelství do řízení.

Oddíl B - Řízení po úpadku - II. část

	Okamžik zveřejnění		Popis	Datum právní moci
13.	14.09.2010	13:15	Usnesení o prohlášení konkurzu	13.10.2010
14.	11.10.2010	15:04	Zpráva IS o stavu řízení	
15.	27.10.2010	16:57	Nařízení jednání	
16.	29.10.2010	14:10	Zpráva IS o stavu řízení	
17.	02.11.2010	18:23	Soupis majetkové podstaty	
18.	11.11.2010	14:51	Žádost	
19.	12.11.2010	16:30	Sdělení	
20.	15.11.2010	09:40	Seznam/upravený seznam přihlášených pohledávek	
21.	18.11.2010	16:44	Vstup státního zastupitelství do řízení	
22.	22.11.2010	15:05	Protokol	
23.	23.11.2010	09:38	Příloha k protokolu o jednání	
24.	14.12.2010	18:16	Soupis majetkové podstaty	

Obrázek 5: Konkurzní řízení - II. část (zdroj: isir.justice.cz)

Byli předvoláni jednatelé společnosti a na základě jejich výslechu mohl insolvenční správce sestavit kompletní soupis majetkové podstaty, zveřejněný v insolvenčním rejstříku dne 14. 12. 2010. Majetek společnosti zahrnoval bednění, automobil, vrtací soupravu, počítač a hotovost na účtu v celkové hodnotě 3 377 093,07 Kč. Dále do majetku patřily pohledávky.

Dne 31. 1. 2011 začal insolvenční správce s kroky, které jsou nezbytné pro zpeněžení majetkové podstaty. Nejprve požádal soud o schválení prodeje bednění mimo dražbu a to z

důvodu, že prodej v dražbě je spojen s vyššími náklady. V příloze žádosti uvádí, že věřitelský výbor s prodejem souhlasil. Vyjádření věřitelů bylo v rejstříku zveřejněno ještě samostatně dne 3. 2. 2011.

Insolvenční správce dne 9. 2. 2011 sestavil dílčí zprávu o své činnosti, která byla o dva dny později zveřejněna v rejstříku. Informuje soud, že se mu nedaří najít kupce pro majetek dlužníka, zejména pro bednění a automobil, přestože je již několik měsíců inzeruje na serveru Konkursních novin. Nabídku bednění rozeslal více než 300 firmám a automobil nabídl 16-ti autobazarům. Dále zmiňuje, že postupně upomíná dlužníky dle evidence pohledávek úpadce o jejich zaplacení. Na základě jeho zprávy vydal soud rozhodnutí, ve kterém ukládá insolvenčnímu správci, aby majetek dlužníka zpeněžil prodejem mimo dražbu. Dne 23. 2. 2011 byla v rejstříku zveřejněna žádost správce na prodej ostatního majetku dlužníka mimo dražbu. Věřitelský výbor se způsobem zpeněžení souhlasil a rozhodnutí soudu o prodeji majetku mimo dražbu bylo zveřejněno v rejstříku k 15. 3. 2011.

O průběhu zpeněžení informoval správce ve zprávě zveřejněné dne 11. 4. 2011. Podařilo se mu zpeněžit bednění částkou 440 000,- Kč + DPH. Automobil byl po dohodě s věřitelským výborem ekologicky zlikvidován, protože se neobjevili žádní zájemci. Dále se podařilo zpeněžit pohledávky dlužníka v hodnotě 1 743 355,- Kč. Byly zrušeny účty úpadce, ze kterých se získalo 473 146,- Kč.

Vzhledem k tomu, že v této fázi řízení byla většina majetku již zpeněžena a část pohledávek se podařilo vymoci, požádal insolvenční správce soud o souhlas s přímým prodejem pohledávek mimo veřejnou dražbu. Zástupce věřitelů jeho záměr odsouhlasil. Poté správce doplnil svou žádost seznamem pohledávek, které mají být předmětem prodeje. Jednalo se o 17 odběratelů, vůči kterým měl úpadce pohledávku v celkové výši 11 395 787,08 Kč. Postup zpeněžení byl zaznamenán v insolvenčním rejstříku na řádcích 36 - 38, jak je vidět na obr. 6. Ve zprávě insolvenčního správce o průběhu řízení, která byla zveřejněna v rejstříku 1. 6. 2011, informuje správce soud, že vypsál výběrové řízení na prodej pohledávek. Uvádí, že nabídka musí být podána na celý soubor pohledávek jako celek. 8. 6. 2011 soud souhlasil se zpeněžením pohledávek dlužníka prodejem mimo dražbu. O den později byl zveřejněn dokument, ve kterém správce soud informuje, že pohledávky byly zpeněženy za cenu 510 000,- Kč. Zvítězila nejvyšší nabídka, došlo k zaplacení smluvené ceny a podepsání smlouvy o postoupení pohledávek. Dále informuje, že byl zpeněžen veškerý majetek

úpadce až na nefunkční jehlu a počítač, který úpadce nepředal a později odůvodnil tím, že se počítač ztratil.

Oddíl B - Řízení po úpadku - III. část

	Okamžik zveřejnění		Popis	Datum právní moci
25.	31.01.2011	10:59	Žádost insolvenčního správce	
26.	03.02.2011	10:28	Sdělení	
27.	11.02.2011	17:28	Zpráva	
28.	18.02.2011	08:34	Usnesení o prodeji mimo dražbu	18.02.2011
29.	23.02.2011	07:53	Žádost insolvenčního správce	
30.	25.02.2011	14:49	Sdělení	
31.	15.03.2011	16:43	Usnesení o prodeji mimo dražbu	15.03.2011
32.	11.04.2011	18:24	Zpráva	
33.	12.05.2011	13:22	Žádost insolvenčního správce	
34.	13.05.2011	07:59	Sdělení	
35.	18.05.2011	17:39	Sdělení insolvenčního správce	
36.	01.06.2011	16:58	Zpráva o průběhu zpeněžení	
37.	08.06.2011	14:58	Usnesení o prodeji mimo dražbu	08.06.2011
38.	09.08.2011	10:56	Zpráva o průběhu zpeněžení	

Obrázek 6: Konkurzní řízení - III. část (zdroj: isir.justice.cz)

Další část konkurzního řízení se týkala sestavení a schválení konečné zprávy. Konečná zpráva byla poprvé zveřejněna v insolvenčním rejstříku 17. 8. 2011. Zástupce věřitelů ji v této podobě odsouhlasil dne 18. 8. 2011. Její schválení bylo narušeno zveřejněním zprávy insolvenčního správce dne 22. 8. 2011, ve které sděluje, že v souvislosti s nepředáním počítače a nesrovnalostmi v účetnictví (zejména neevidovanými platy dlužníků) bylo podáno trestní oznámení. Ten samý den předložilo státní zastupitelství trestní příkaz, podle kterého byl jednatel dlužníka odsouzen pro porušení povinností v insolvenčním řízení k podmíněnému trestu odnětí svobody v trvání šesti měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu dva roky.

Následující kroky konkurzního řízení, tak jak byly zveřejňované v insolvenčním rejstříku, jsou zobrazeny na obr. 7. Je zde vidět, že dne 26. 8. 2011 byla zveřejněna konečná zpráva po doplnění chybějící pohledávky, kterou insolvenční správce opomněl do zprávy zahrnout. Následně 14. 9. 2011 insolvenční soud vyzval správce, aby vysvětlil soudu způsob, kterým vyčíslil částku pro základ daně z příjmů. Dne 20. 9. 2011 insolvenční soud schválil odměnu správce ve výši, kterou navrhuje v konečné zprávě. Téhož dne správce podal žádost o vyloučení laserové jehly - majetku dlužníka z majetkové podstaty, protože jehla je zcela nefunkční a tudíž nemá žádnou hodnotu. Zároveň reagoval na výzvu soudu a vysvět-

lil, že částku pro výpočet daně z příjmů uvedl špatně z důvodu chyby při opisu. Žádost o vynětí jehly z majetku soud schválil, a proto vydal a v insolvenčním rejstříku dne 25. 10. 2011 zveřejnil usnesení o vynětí z majetkové podstaty.

Oddíl B - Řízení po úpadku - IV. část

	Okamžik zveřejnění		Popis	Datum právní moci
39.	17.08.2011	09:18	Konečná zpráva	
40.	18.08.2011	15:54	Souhlas	
41.	22.08.2011	10:32	Zpráva	
42.	22.08.2011	16:14	Sdělení	
43.	26.08.2011	11:31	Konečná zpráva - doplnění	
44.	14.09.2011	09:16	Výzva	
45.	20.09.2011	15:09	Usnesení	20.09.2011
46.	20.09.2011	15:17	Žádost insolvenčního správce	
47.	20.09.2011	15:27	Konečná zpráva - doplnění	
48.	25.10.2011	14:21	Usnesení o vynětí majetku z majetkové podstaty	25.10.2011
49.	25.10.2011	14:24	Výzva	
50.	18.11.2011	16:49	Sdělení insolvenčního správce	
51.	22.11.2011	15:06	Vyhláška o konečné zprávě	
52.	29.11.2011	15:31	Konečná zpráva	
53.	01.12.2011	17:49	Sdělení	
54.	03.01.2012	13:10	Protokol o jednání	
55.	16.01.2012	13:32	Usnesení o schválení konečné zprávy	16.01.2012

Obrázek 7: Konkurzní řízení - IV. část (zdroj: isir.justice.cz)

Vzhledem k tomu, že došlo k vyřešení všech nesrovnalostí, insolvenční správce sestavil dne 20. 9. 2011 konečnou zprávu. V insolvenčním rejstříku byla zveřejněna 29. 11. 2011. V úvodu zprávy jsou vyčísleny příjmy ze zpeněžení majetkové podstaty. Jejich celková částka činila 3 579 752,- Kč. Do příjmů jsou zahrnuty zůstatky na zrušených účtech úpadce, peníze z vymožených pohledávek, zpeněžení hmotného majetku a z prodeje nevymožených pohledávek. Dále byly sledovány výdaje z majetkové podstaty, které činily 147 117,- Kč. Zahrnovaly výdaje za vedení bankovních účtů, výdaje na inventury a archivace dokladů, silniční daň, daň z přidané hodnoty a hotové výdaje správce na poštovné, telefon, poplatky na ověřování podpisů a výpisy z obchodního rejstříku. Do uvedené sumy jsou započítány i předpokládané budoucí výdaje na odměnu věřitelského orgánu. Po odečtení výdajů činil čistý výtěžek 3 432 635,- Kč. Od této částky byla ještě odečtena odměna insolvenčního správce ve výši 617 874,- Kč. Představuje 15% + DPH z čistého výtěžku. Další částkou, která musí být odečtena, jsou pohledávky postavené na roveň pohledávky za podstatou. Jedná se o mzdu za červenec 2009 ve výši 26 640,- Kč a pohledávku vůči Úřadu práce ČR ve výši 45 499,- Kč, která představuje náhradu vyplacených mzdových nároků. Čistá částka určená k rozdělení nezajištěným věřitelům byla vyčíslena na 2 742 622,- Kč. Celková hod-

nota přihlášených pohledávek činila 39 391 551,- Kč. Po vydělení uvedených částek bylo zjištěno procento uspokojení ve výši 6,962 %. Konečnou zprávu v aktuální podobě schválil insolvenční soud 2. 1. 2012 usnesením, které bylo v rejstříku zveřejněno 16. 1. 2012.

V poslední části konkurzního řízení podal insolvenční správce návrh na rozvrhové usnesení, zveřejněný v rejstříku 18. 1. 2012. Dále správce informoval soud, že u tří pohledávek došlo ke změně osoby věřitele. Rozvrhové usnesení bylo zveřejněno v rejstříku dne 21. 2. 2012, jak je vidět na obr. 8 u položky 58. U rozvrhového usnesení je uvedeno datum právní moci 10. 3. 2012. Je směrodatné pro insolvenčního správce, který počínaje tímto okamžikem má 20 dnů na provedení rozvrhu. Insolvenční správce rozvrh v daném termínu vykonal a podal o něm zprávu soudu, která byla zveřejněna 5. 4. 2012. V rejstříku byly pod položkami 61 - 63 zveřejněny upravené seznamy přihlášených pohledávek. Jednalo se o opravení jmen věřitelů u výše zmiňovaných pohledávek.

Oddíl B - Řízení po úpadku - V. část

	Okamžik zveřejnění		Popis	Datum právní moci
56.	18.01.2012	09:34	Návrh	
57.	03.02.2012	10:18	Návrh	
58.	21.02.2012	13:33	Rozvrhové usnesení	10.03.2012
59.	05.04.2012	18:44	Zpráva IS o splnění rozvrhového usnesení	
60.	10.04.2012	17:14	Sdělení	
61.	11.04.2012	13:42	Seznam/upravený seznam přihlášených pohledávek	
62.	11.04.2012	14:08	Seznam/upravený seznam přihlášených pohledávek	
63.	11.04.2012	14:10	Seznam/upravený seznam přihlášených pohledávek	
64.	27.04.2012	17:53	Sdělení insolvenčního správce	
65.	22.05.2012	08:08	Usnesení o zrušení konkursu	07.06.2012
66.	25.06.2012	12:51	Sdělení	
67.	11.07.2012	14:34	Usnesení o zproštění funkce správce po skončení řízení	28.07.2012
68.	20.09.2012	08:42	Zápis v rejstříku ukončen	

Obrázek 8: Konkurzní řízení - V. část (zdroj: isir.justice.cz)

Jelikož došlo ke splnění všech náležitostí, požádal insolvenční správce soud o zrušení konkursu. Na základě jeho žádosti vydal soud Usnesení o zrušení konkursu po splnění rozvrhového usnesení. Datum právní moci dokumentu nabylo účinnosti dne 7. 6. 2012 a tím insolvenčnímu správci začala běžet 30-ti denní lhůta k podání zprávy soudu o uzavření účetních knih, sestavení účetní závěrky, splnění daňových povinností, předání potřebných účetních záznamů dlužníkovi a k provedení archivační činnosti. Správce zprávu sestavil 21. 6. 2012 a zveřejněna byla v insolvenčním rejstříku 25. 6. 2012. Proto byl zproštěn

funkce po skončení řízení s právní účinností k 28. 7. 2012. Posledním krokem insolvenčního soudu bylo oznámení, že zápis v rejstříku byl ukončen ke dni 20. 9. 2012.

5.1.2 Účetní a daňová analýza

Společnost si za účetní období určila časový interval shodný s kalendářním rokem. V obchodním rejstříku je jako poslední účetní závěrka za celé účetní období zveřejněna závěrka za rok 2009. Po prohlášení konkurzu byl za vedení účetnictví zodpovědný insolvenční správce. V tabulce č. 3 je zaznamenáno, jestli došlo nebo nedošlo k sestavení účetní závěrky v jednotlivých fázích konkurzního řízení, jak nařizuje insolvenční zákon.

Ze spisu ani z obchodního rejstříku není patrné, zda byla sestavena účetní závěrka ke dni předcházejícímu dni, kterým nabývá účinnosti prohlášení konkurzu. Vzhledem k tomu, že jednatel společnosti nespolupracoval s insolvenčním správcem při předávání účetních podkladů, předpokládá se, že sestavena nebyla. Ke dni sestavení konečné zprávy účetní závěrka sestavena byla. Insolvenční správce o tom informuje v konečné zprávě, zveřejněna v ní ale nebyla. Ke dni zrušení konkurzu správce účetní závěrku sestavil a informoval o tom soud. Závěrka nebyla zveřejněna ve spisu ani v obchodním rejstříku.

Tabulka 3: Účetní analýza společnosti Valašská divize, s. r. o. (zdroj: vlastní zpracování)

Sestavení účetní závěrky	Ano	Ne	Poznámka
ke dni předcházejícímu dni, kterým nabývá účinnosti prohlášení konkurzu		X	Její sestavení nebylo prokázáno.
ke dni sestavení konečné zprávy	X		Uvedeno ve spisu.
ke dni zrušení konkurzu	X		Uvedeno ve spisu.

Společnost je povinna k dani z příjmů, k dani z přidané hodnoty a vzhledem k tomu, že vlastnila automobil, tak i k dani silniční. Tabulka č. 4 zobrazuje, zda byla přiznání k těmto daním v jednotlivých fázích konkurzního řízení sestavena či ne.

Tabulka 4: Daňová analýza společnosti Valašská divize, s. r. o. (zdroj: vlastní zpracování)

Podání daňového přiznání	Po předložení konečné zprávy	Po podání návrhu na zrušení konkurzu	Po zrušení konkurzu
Přiznání k dani z příjmů PO	X	-	X
Přiznání k dani z přidané hodnoty	X	-	-
Přiznání k dani silniční	X	-	-

5.2 Společnost Zanaz, s. r. o.

Společnost Zanaz, s. r. o. byla založena dne 7. srpna 2000. Sídlo má ve Zlíně. Základní kapitál společnosti činí 100 000,- Kč. Předmětem podnikání společnosti podle platného výpisu obchodního rejstříku je podnikání v oblasti nakládání s nebezpečnými odpady, provádění staveb, jejich změn a odstraňování, opravy silničních vozidel, ostatních dopravních prostředků a pracovních strojů, silniční motorová doprava - nákladní vnitrostátní a mezinárodní, výroba, obchod a služby.

Podle účetní závěrky z roku 2007 dosahoval obrát aktiv 6 057 000,- Kč a firma zaměstnávala 7 zaměstnanců. Dané údaje řadí společnost do kategorie drobných podnikatelů.

Protože dlužník v části řízení do úpadku podal návrh na prohlášení konkurzu, který byl následně schválen, bude u společnosti Zanaz, s. r. o. analyzována i tato část insolvenčního řízení.

5.2.1 Průběh řízení do úpadku

Návrh na insolvenční řízení spojený s návrhem na prohlášení konkurzu byl podán dlužníkem dne 7. 3. 2011. Jako důvod podání návrhu uvádí dlužník předlužení, kdy výši závazků po lhůtě splatnosti a jejich příslušenství není schopen uspokojit. Navrhovatel již ukončil své podnikání. Jako důkaz předlužení přiložil k návrhu rozvahu, výkaz zisku a ztráty, seznam majetku a závazků, seznam dlužníků a zaměstnanců.

Insolvenční řízení bylo zahájeno 24. 3. 2011. Přílohy, které dlužník připojil ke svému návrhu, neměly zákonem požadovanou formu. Dne 29. 3. 2011 jej Krajský soud v Brně vyzval, aby ve stanovené lhůtě nedostatky napravil. Po doplnění následovala výzva soudu k

zaplacení zálohy na náklady insolvenčního řízení dlužníkem ve výši 50 000,- Kč. Po jejím složení dne 3. 5. 2011 dlužník splnil všechny podmínky pro prohlášení konkurzu. Dne 11. 5. 2011 došlo k vydání žádosti o určení osoby správce. Jak je vidět na obr. 9, obratem byl insolvenční správce určen a ještě ten samý den bylo vydáno usnesení o úpadku spojené s prohlášením konkurzu včetně upřesnění, že se bude jednat o konkurz nepatrný. Jako poslední je zde uveden pokyn insolvenčního soudu, vyzývající správce k provedení prvotních kroků konkurzního řízení. O jejich průběhu musí podat zprávu do 20-ti dní.

Oddíl A - Řízení do úpadku

	Okamžik zveřejnění		Popis	Datum právní moci
1.	24.03.2011	07:35	insolvenční návrh	
2.	24.03.2011	07:35	vyhláška o zahájení insolvenčního řízení	
3.	25.03.2011	09:56	Návrh - přílohy	
4.	29.03.2011	08:02	Výzva	
5.	06.04.2011	09:49	Sdělení dlužníka	
6.	06.04.2011	10:19	Sdělení dlužníka	
7.	12.04.2011	07:53	Výzva	
8.	03.05.2011	13:09	Záznam o zaplacení zálohy na insolvenční řízení	
9.	11.05.2011	13:28	Žádost o určení osoby správce	
10.	11.05.2011	13:30	Opatření o určení osoby správce	
11.	11.05.2011	13:41	Usnesení o úpadku spojené s prohlášením konkurzu	11.05.2011
12.	11.05.2011	13:44	Pokyn insolvenčního soudu	

Obrázek 9: Řízení do úpadku (zdroj: isir.justice.cz)

5.2.2 Průběh řízení po úpadku

Část konkurzního řízení, označovaná dle insolvenčního rejstříku jako část po úpadku, začala dne 18. 5. 2011 sdělením, ve kterém věřitel přihlašoval svou pohledávku a zároveň sděloval, že nesouhlasí s tím, aby se stal případným členem věřitelského výboru nebo aby vykonával funkci zástupce věřitelů. Stejný obsah má i sdělení č. 2 ze dne 7. 6. 2011, ve kterém jako věřitel vystupuje Finanční úřad ve Zlíně.

Dalším krokem bylo zveřejnění seznamu přihlášených pohledávek v insolvenčním rejstříku. Napoprvé se tak stalo 8. 8. 2011. Z celkového počtu dvaceti přihlášených pohledávek bylo doloženo jen 15, proto byl následující den vložen seznam znovu, nyní již kompletní. V tabulce č. 5 je zobrazena struktura přihlášených pohledávek. Vyplývá z ní, že správce uznal pohledávky ve výši 2 090 882,03 Kč. Popřena byla pouze částka 20,00 Kč, jež je v celkové hodnotě pohledávek zanedbatelná. Největší podíl na celkové sumě, téměř 60 % tvoří pohledávky věřitelů, kteří ve vztahu k dlužníkovi vystupovali jako dodavatelé. Další

významné částky tvoří pohledávky bank, Finančního úřadu ve Zlíně a zdravotních pojišťoven. Mezi další věřitele patří FO, Celní úřad Brno a Česká republika, resp. Okresní soud ve Zlíně a Krajský soud v Brně.

Tabulka 5: Struktura přihlášených pohledávek věřitelů (zdroj: isir.justice.cz)

Věřitel	Celková výše pohledávky	Popřeno správcem	Uznáno správcem
Banky	520 635,64	0,00	520 635,64
Celní úřad	6 000,00	0,00	6 000,00
Česká republika	4 150,00	0,00	4 150,00
Finanční úřad	186 731,69	0,00	186 731,69
Dodavatelé	1 243 247,70	20,00	1 243 247,70
Zdravotní pojišťovny	130 137,00	0,00	130 137,00
Celkem	2 090 902,03	20,00	2 090 882,03

Jak bylo zmíněno ve fázi řízení do úpadku, zprávu o své činnosti měl insolvenční správce podat soudu do 20-ti dnů ode dne doručení usnesení, tj. do 31. 5. 2011. Z obr. 10 je patrné, že první zpráva podaná správcem je v insolvenčním rejstříku zveřejněna ke dni 12. 8. 2011. Samotná zpráva uvádí, že dne 20. 7. 2011 došlo k setkání jednatele společnosti s insolvenčním správcem. Dlužník byl požádán o součinnost, o doložení velkého technického průkazu automobilu, o sdělení u koho má vedeno účetnictví a o předání soupisu veškerého svého majetku. Dne 27. 7. 2011 došlo k předání účetnictví správci, byl předán technický průkaz vozidla a přijata pokladna v částce 0,- Kč. Vozidlo, které bylo technicky nezpůsobilé, bylo prodáno 29. 7. 2011 za 3000,- Kč.

V insolvenčním rejstříku byl 24. 8. 2011 zveřejněn protokol o přezkumném jednání a schůzi věřitelů konané dne 19. 8. 2011. Účastníky byli soudce, insolvenční správce a za dlužníka jednatel společnosti. Z věřitelů se nezúčastnil nikdo. Nejdříve bylo projednáno neuznání pohledávky ve výši 20,- Kč. Následně došlo ke zvolení členů věřitelského výboru. Vzhledem k jejich nepřítomnosti, se o nich rozhodlo na základě § 61 odst. 2 insolvenčního zákona. Položky 7 až 20, podle insolvenčního rejstříku v části řízení po úpadku, navazují na schůzi věřitelského výboru. Zvolení členové postupně odstupovali, a proto byli soudem ustanoveni noví.

Oddíl B - Řízení po úpadku - I. část

	Okamžik zveřejnění		Popis	Datum právní moci
1.	18.05.2011	13:37	Sdělení	
2.	07.06.2011	14:19	Sdělení	
3.	08.08.2011	15:25	Seznam přihlášených pohledávek	
4.	09.08.2011	07:25	Seznam přihlášených pohledávek	
5.	12.08.2011	13:48	Zpráva	
6.	24.08.2011	10:35	Protokol o jednání	
7.	24.08.2011	10:41	Prezenční listina	
8.	24.08.2011	10:47	Seznam/upravený seznam přihlášených pohledávek	
9.	24.08.2011	10:58	Usnesení o jmenování prozatímního věřitelského výboru	24.08.2011
10.	29.08.2011	10:22	Sdělení o odstoupení z funkce ve v.v.	
11.	31.08.2011	07:44	Sdělení o odstoupení z funkce ve v.v.	
12.	31.08.2011	13:29	Sdělení o odstoupení z funkce ve v.v.	
13.	10.10.2011	14:15	Sdělení	
14.	31.10.2011	09:21	Usnesení o jmenování prozatímního věřitelského výboru	31.10.2011
15.	31.10.2011	09:34	Sdělení	
16.	03.11.2011	09:29	Sdělení o odstoupení z funkce ve v.v.	
17.	28.11.2011	08:32	Výzva	
18.	06.12.2011	13:03	Sdělení o osobě jednající jménem člena/náhradníka v.o.	
19.	07.12.2011	16:09	Sdělení o osobě jednající jménem člena/náhradníka v.o.	
20.	02.01.2012	07:15	Výzva	

Obrázek 10: Konkurzní řízení - I. část (zdroj: isir.justice.cz)

Dále insolvenční správce sestavil dílčí zprávu o stavu řízení. Byla zveřejněna v rejstříku 16. 1. 2012. Správce v ní uvádí, že zúčtováním všech listin, které souvisejí s dlužníkovým účetnictvím, vznikla povinnost dlužníka uhradit do pokladny společnosti částku 240 000,- Kč. Dne 23. 12. 2011 dlužník částku uhradil, čímž splnil dlužník veškeré povinnosti, které mu plynuly z insolvenčního řízení. Došlo i ke zpeněžení veškeré majetkové podstaty a proto insolvenční správce může předložit soudu konečnou zprávu a to do 31. 12. 2012.

Konečná zpráva byla sestavena insolvenčním správcem dne 29. 7. 2011. V úvodní části rekapituluje dosavadní průběh řízení. Dále v ní insolvenční správce informuje, že došlo ke zpeněžení veškerého majetku podle soupisu majetkové podstaty. Následuje vyčíslení odměny insolvenčního správce. Jako další je uveden přehled příjmů a výdajů majetkové podstaty včetně vyčíslení zůstatku k rozdělení mezi věřitele. Celkové příjmy činily 293 000,- Kč, je zde zahrnuta částka získaná prodejem motorového vozidla, převzatá hotovost do pokladny a záloha na náklady insolvenčního řízení. Celkové výdaje činily 83 572,- Kč. Zahrnují odměnu insolvenčního správce, hotové výdaje insolvenčního správce a náklady spojené s udržováním a správou majetkové podstaty. Odečtením výdajů od příjmů byla zjištěna částka představující zůstatek k rozdělení mezi věřitele - do rozvrhu. Pokud zůstatek 209 428,- Kč vydělíme hodnotou přihlášených pohledávek 2 090 882,03 Kč a následně vynásobíme 100, dostaneme koeficient uspokojení. Vypočtená hodnota koeficientu je

10,0163 %, což znamená, že výše uvedené pohledávky budou uspokojeny ve výši, která odpovídá procentuelní výši koeficientu. V závěru správce navrhuje, aby soud konečnou zprávu v dané podobě schválil.

Kroky 23 - 26 podle obr. 11, uvedené v insolvenčního rejstříku, souvisí s vyplacením zálohy na náklady řízení insolvenčnímu správci. Následuje schválení konečné správy soudem a vyzvání věřitelů, aby správci sdělili čísla bankovních účtů, na které jim budou vyplaceny částky dle rozvrhového usnesení.

Oddíl B - Řízení po úpadku - II. část

	Okamžik zveřejnění		Popis	Datum právní moci
21.	16.01.2012	13:09	Zpráva IS o stavu řízení	
22.	02.02.2012	14:34	Konečná zpráva	
23.	03.02.2012	06:55	Žádost insolvenčního správce	
24.	22.02.2012	08:04	Usnesení o vydání/vyplacení zálohy na náklady řízení správce	22.02.2012
25.	07.03.2012	08:46	Platební poukaz	
26.	12.03.2012	12:36	Vyhláška	
27.	18.04.2012	12:30	Usnesení o schválení konečné zprávy	28.04.2012
28.	28.05.2012	08:10	Žádost	
29.	03.07.2012	09:03	Výzva na správce	
30.	09.07.2012	12:11	Sdělení	
31.	31.07.2012	10:19	Sdělení insolvenčního správce	
32.	17.08.2012	07:17	Rozvrhové usnesení	12.09.2012
33.	09.01.2013	11:24	Návrh na zrušení konkurzu	
34.	17.01.2013	06:58	Usnesení o zrušení konkurzu	12.02.2013
35.	15.03.2013	13:21	Zpráva IS o uzavření účetních knih	
36.	22.03.2013	09:08	Usnesení o zproštění funkce správce po skončení řízení	

Obrázek 11: Konkurzní řízení - II. část (zdroj: isir.justice.cz)

Dne 3. 7. 2012 soud uložil správci, aby mu do 15 ti dnů doručil návrh rozvrhového usnesení. Správce tak učinil dne 9. 7. 2012 a 31. 7. 2012 zaslal návrh znovu, pouze aktualizovaný. Rozvrhové usnesení schválil insolvenční soud 17. 8. 2012. Rozvrh v souladu s usnesením byl proveden a proto insolvenční správce dne 9. 1. 2013 podal návrh na zrušení konkurzního řízení. Usnesení o zrušení konkurzu bylo v insolvenčním rejstříku zveřejněno 17. 1. 2013. Soud v něm insolvenčního správce vyzval k uzavření účetních knih, sestavení účetní závěrky a splnění povinností danými daňovými zákony a k následnému předání potřebných účetních záznamů dlužníkovi. Správce tak učinil a informoval o tom ve své zprávě z 15. 3. 2013. Následně byl usnesením soudu zproštěn funkce správce.

5.2.3 Účetní a daňová analýza

Společnost si za účetní období určila časový interval, který je shodný s kalendářním rokem. V obchodním rejstříku je jako poslední účetní závěrka za celé účetní období zveřejněna závěrka za rok 2007. Po prohlášení konkurzu byl za vedení účetnictví zodpovědný insolvenční správce.

V tabulce č. 6 je zaznamenáno, jestli došlo nebo nedošlo k sestavení účetní závěrky v jednotlivých fázích konkurzního řízení. Prohlášení o úpadku bylo vydáno dne 11. 5. 2011, současně s ním byl určen i nepatrný konkurz jako způsob jeho řešení. Ve spisu je uvedeno, že účetnictví bylo předáno správci až k 27. 7. 2011. Z tohoto se usuzuje, že účetní závěrka ke dni předcházejícímu dni, kterým nabývá účinnosti prohlášení konkurzu, nebyla sestavena. Účetní závěrky ke dni sestavení konečné zprávy a ke dni zrušení konkurzu sestaveny byly.

Tabulka 6: Účetní analýza společnosti Zanz, s. r. o. (zdroj: vlastní zpracování)

Sestavení účetní závěrky	Ano	Ne	Poznámka
ke dni předcházejícímu dni, kterým nabývá účinnosti prohlášení konkurzu		X	Konkurz prohlášen s rozhodnutím o úpadku.
ke dni sestavení konečné zprávy	X		Uvedeno ve spisu.
ke dni zrušení konkurzu	X		Uvedena jako příloha ve spisu.

Tabulka 7: Daňová analýza společnosti Zanz, s. r. o. (zdroj: vlastní zpracování)

Podání daňového přiznání	Po předložení konečné zprávy	Po podání návrhu na zrušení konkurzu	Po zrušení konkurzu
Přiznání k dani z příjmů PO	X	-	X
Přiznání k dani z přidané hodnoty	X	-	-
Přiznání k dani silniční	X	-	-

Společnost byla registrována k dani z příjmů PO, k dani z přidané hodnoty a k dani silniční. V tabulce č. 7 je zaznamenáno, která daňová přiznání byla podána v jednotlivých fázích konkurzního řízení.

5.3 Techno Trade Consult spol. s r. o.

Společnost Techno Trade Consult spol. s r. o. byla zapsána do obchodního rejstříku 30. 5. 1995. Sídlo má v Brně. Základní kapitál společnosti činí 100 000,- Kč. Dle platného výpisu obchodního rejstříku je předmětem činnosti společnosti výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona, silniční motorová doprava (nákladní vnitrostátní a mezinárodní) provozovaná vozidly o největší povolené hmotnosti 3,5 tuny, výroba, instalace a opravy elektrických strojů a přístrojů.

Podle účetních závěrek z let 2000 - 2006 zaměstnávala společnost v průměru 2 - 3 zaměstnance. Obrat aktiv se pohyboval mezi 1 - 10 miliony Kč. Dané údaje by společnost řadily mezi drobné podnikatele. V roce 2007 ale vzrostl průměrný počet zaměstnanců na 23 a obrat aktiv činil necelých 40 milionů Kč. Tím se zařadila mezi malé podnikatele.

Společnost byla vybrána pro účel sestavení účetní a daňové analýzy, proto bude průběh konkurzního řízení popsán jen v základních bodech. O úpadku a zároveň i o konkurzu, jako způsobu jeho řešení, rozhodl insolvenční soud 15. 10. 2009. Konečná zpráva byla předložena 19. 12. 2011. Celkem bylo přihlášeno 67 pohledávek, které byly uspokojeny podle vypočteného koeficientu 1,18363 % v rozvrhovém usnesení ze dne 12. 7. 2012. Konkurz byl ukončen na základě splnění rozvrhového usnesení dne 7. 9. 2012. Zápis v rejstříku byl ukončen ke dni 16. 4. 2013.

5.3.1 Účetní a daňová analýza

Společnost si za účetní období zvolila časový interval, který je shodný s kalendářním rokem. V obchodním rejstříku je jako poslední účetní závěrka za celé účetní období zveřejněna závěrka za rok 2007. Po prohlášení konkurzu byl za vedení účetnictví zodpovědný insolvenční správce. V tabulce č. 8 je zaznamenáno, jestli došlo nebo nedošlo k sestavení účetní závěrky v jednotlivých fázích konkurzního řízení. Ke dni prohlášení úpadku, který byl zároveň dnem prohlášení konkurzu, byla sestavena účetní závěrka, zveřejněná v insolvenčním rejstříku 22. 1. 2010. O sestavení účetní závěrky ke dni sestavení konečné zprávy

není zmínka ve spisu insolvenčního rejstříku, ani není zveřejněna v obchodním rejstříku. Dále je uvedeno, že ke dni zrušení konkurzu závěrka sestavena byla.

Tabulka 8: Účetní analýza Techno Trade Consult spol. s r. o. (zdroj: vlastní zpracování)

Sestavení účetní závěrky	Ano	Ne	Poznámka
ke dni předcházejícímu dni, kterým nabývá účinnosti prohlášení konkurzu	X		Zveřejněna ve spisu.
ke dni sestavení konečné zprávy		X	Její sestavení nebylo prokázáno.
ke dni zrušení konkurzu	X		Uvedeno ve spisu.

Správce podal během své činnosti příznání k dani z příjmů PO za rok 2008, dále za období do prohlášení konkurzu od 1. 1. 2009 do 15. 10. 2009. Ve spisu uvádí, že podal za dlužníka příznání k dani z přidané hodnoty a k dani silniční.

Tabulka 9: Daňová analýza Techno Trade Consult spol. s r. o. (zdroj: vlastní zpracování)

Podání daňového příznání	Po předložení konečné zprávy	Po podání návrhu na zrušení konkurzu	Po zrušení konkurzu
Příznání k dani z příjmů PO	X	-	-
Příznání k dani z přidané hodnoty	X	-	-
Příznání k dani silniční	X	-	-

5.4 MANDY, s. r. o.

Společnost MANDY, s. r. o. byla zapsána do obchodního rejstříku 4. 9. 1997. Sídlo má ve Zlíně. Základní kapitál společnosti činí 100 000,- Kč. Předmětem podnikání společnosti podle platného výpisu obchodního rejstříku je koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej, zámečnictví, výroba a opravy zemědělských strojů, výroba nátěrových hmot a výroba obytných buněk.

Podle účetní závěrky z roku 2006 společnost zaměstnávala 6 zaměstnanců a obrat aktiv činil 1,8 milionu Kč. Uvedené údaje řadí společnost do kategorie drobných podniků.

Společnost byla vybrána pro účel sestavení účetní a daňové analýzy, proto bude průběh konkurzního řízení popsán jen v základních bodech. O nepatrném konkurzu, jako způsobu řešení úpadku, bylo rozhodnuto dne 21. 9. 2009 v rámci řízení do úpadku. Konečná zpráva byla sestavena k 5. 2. 2010. Své pohledávky přihlásilo celkem 9 věřitelů. Dle rozvrhového usnesení byly uspokojeny poměrně podílem 0,1866169. Následně z přeplatku na dani byl proveden další rozvrh, tentokrát s koeficientem 0,0302555. Po splnění rozvrhových usnesení byl konkurz s platností k 21. 12. 2010 zrušen. Zápis v rejstříku byl ukončen 4. 5. 2011.

5.4.1 Účetní a daňová analýza

Společnost si za účetní období zvolila časový interval, který je shodný s kalendářním rokem. V obchodním rejstříku je jako poslední účetní závěrka za celé účetní období zveřejněna závěrka za rok 2006. Po prohlášení konkurzu byl za vedení účetnictví zodpovědný insolvenční správce. V tabulce č. 10 je zaznamenáno, jestli došlo nebo nedošlo k sestavení účetní závěrky v jednotlivých fázích konkurzního řízení. Ke dni předcházejícímu dni, kterým nabývá účinnost prohlášení konkurzu, účetní závěrka sestavena nebyla a to z toho důvodu, že insolvenční správce neplnil řádně svou funkci a z tohoto důvodu došlo k jeho odvolání. Ke dni sestavení konečné zprávy a ke dni zrušení konkurzu už závěrky sestaveny byly.

Tabulka 10: Účetní analýza společnosti MANDY, s. r. o. (zdroj: vlastní zpracování)

Sestavení účetní závěrky	Ano	Ne	Poznámka
ke dni předcházejícímu dni, kterým nabývá účinnosti prohlášení konkurzu		X	Její sestavení nebylo prokázáno.
ke dni sestavení konečné zprávy	X		Uvedeno ve spisu.
ke dni zrušení konkurzu	X		Uvedeno ve spisu.

Dle údajů uvedených ve spisu insolvenčního rejstříku bylo podáno přiznání k dani z příjmů PO ve všech případech, k dani z přidané hodnoty po předložení konečné zprávy. K žádné další dani společnost povinna nebyla.

Tabulka 11: Daňová analýza společnosti MANDY, s. r. o. (zdroj: vlastní zpracování)

Podání daňového přiznání	Po předložení konečné zprávy	Po podání návr- hu na zrušení konkurzu	Po zrušení kon- kurzu
Přiznání k dani z příjmů PO	X	X	X
Přiznání k dani z přidané hodnoty	X	-	-
Přiznání k dani silniční	-	-	-

6 ZHODNOCENÍ ANALÝZ

Nyní zhodnotím poznatky, které jsem získala z analýzy konkurzního řízení u vybraných společností a navrhu možná doporučení u zjištěných nedostatků. Dále uvedu nejčastější chyby na základě provedených účetních a daňových analýz.

6.1 Pozitivní a negativní stránky vyplývající z konkurzního řízení

Jako přínos bych označila možnost prohlášení nepatrného konkurzu. Jako způsob řešení úpadku, je často uplatňován u malých a středních podnikatelů, protože výše jejich obratu a počet věřitelů vyhovují podmínkám pro jeho stanovení, podle insolvenčního zákona. Nepatrným konkurzem byl řešen úpadek i u dvou sledovaných společností, a to u Zanaz, s. r. o. a MANDY, s. r. o. U obou byl nepatrný konkurz prohlášen společně s úpadkem. Tím se řízení zkrátilo. Insolvenční zákon u nepatrného konkurzu povoluje, aby o včasných námitkách vůči konečné zprávě a vyúčtování bylo rozhodnuto bez nařízení jednání, čímž se kromě času šetří i administrativní náklady.

U společnosti Valašská divize, s. r. o. ve fázi zpeněžení majetku správce informuje o situaci, kdy se snaží prodat bednění. Inzeruje jej na serveru Konkursních novin a zároveň nabídku rozeslal více než 300 firmám. Další majetek, automobil nabídl 16-ti autobazarům. Pozitivně zde hodnotím snahu správce, který dokázal najít 300 společností, jež by o daný majetek mohli mít zájem. I přesto proces zpeněžení trval několik měsíců.

V případě konkurzu u společnosti MANDY, s. r. o. nastala situace, kdy byl insolvenční správce z důvodu nečinnosti, resp. neplnění řádných povinností odvolán. Následně byl insolvenčním soudem jmenován správce nový. Ve výjimečných případech by neplnění povinností správce mohlo představovat jeho záměr na prodlužování řízení z důvodu, že pro něj představuje zdroj příjmů.

Tímto se dostávám k dalšímu problému, který jsem zjistila a to je nepřehlednost výkazů sestavovaných insolvenčním správcem. Např. konečná zpráva u společnosti Zanaz, s. r. o. byla sestavena přehledně, seznam přihlášených pohledávek byl zpracován včetně konečných součtů a bylo snadné se ve zprávě orientovat. U společnosti Valašská divize s. r. o., která byla řešena „klasickým“ konkurzem a kde počet věřitelů byl mnohonásobně vyšší než u společnosti Zanaz, s. r. o. byla konečná zpráva nepřehledná. Bylo těžké se v ní orientovat

a odvození výpočtu jednotlivých částek bylo možné jen po důkladné analýze všech dokumentů ve spisu.

V praxi se může stát, že dlužník s insolvenčním správcem nespolupracuje či nevede řádně účetnictví. To vše znesnadňuje práci insolvenčního správce, vede k průtahům insolvenčního řízení a poškozují věřitele. U sledované společnosti Valašská divize, s. r. o. nastala uvedená situace, když dlužník s insolvenčním správcem nespolupracoval. Úmyslně prodlužoval dobu předání účetnictví správci a následně při odevzdání majetku ke zpeněžení uvedl, že jeho část byla odcizena neznámo kým. V tomto případě byl dlužník odsouzen. U společnosti Zanz, s. r. o., insolvenční správce po kontrole účetních výkazů zjistil, že dlužník nevedl řádně své účetnictví a v pokladně chyběla hotovost 240 000,- Kč.

Dalším nedostatkem, na který jsem při provádění analýz narazila, je nezveřejňování účetních závěrek v obchodním rejstříku. Povinnost zveřejňovat účetní závěrku a další dokumenty mají podle obchodního zákoníku i zákona o účetnictví společnosti zapsané v obchodním rejstříku. Řada společností takto nečiní i přesto, že jim za to hrozí pokuta až do výše tří procent hodnoty aktiv společnosti.

6.2 Doporučení

V předchozí části jsem uvedla řadu problémů, vyplývajících z konkurzního řízení. Nyní se budu věnovat návrhu jejich možných řešení.

Nejdříve jsem zmínila problém se zpeněžením majetku dlužníka. Myslím si, že informovanost podnikatelů o možnosti pořízení majetku např. prostřednictvím serveru Konkursních novin www.burzaspravcu.cz je malá. Přitom kancelářský nábytek, kopírky, či jiné zařízení často v dobrém stavu, se zde dá pořídit velmi levně. Větší propagace zmíněných serverů by mohla být přínosem jak zájemcům o prodávaný majetek, tak insolvenčním správcům, potažmo věřitelům, v urychlení procesu zpeněžení majetkové podstaty. Další možností je využít webových stránek, jež umožňují inzerovat zdarma (např. artinzer.cz, inzerce-zdarma.cz, bazar.cz, apod.), což by správci také ušetřilo nemalé náklady.

Jako další problém jsem uvedla průtahy řízení z důvodů nečinnosti správce a jeho možný skrytý úmysl prodloužit konkurzní řízení za účelem vyšších příjmů. Podle mého názoru by se tomuto dalo předejít prostřednictvím častějších a důslednějších kontrol probíhajících konkurzů, se zaměřením na činnost správců. Vhodné by bylo vytvořit takový kontrolní

orgán, který by nahlížel do veškeré dostupné dokumentace a mohl se vyptávat správce na jednotlivé kroky, které v rámci řízení provedl. V současné době jakýsi kontrolní orgán představuje insolvenční soud, který ale vychází ze zpráv, které mu předloží insolvenční správce. Jeho zprávy však mohou být nepřesné, či úmyslně pozměněné. Dalším kontrolním subjektem je zde věřitelský výbor, tvořen věřiteli a ti nemusejí být v problematice konkurzního řízení dostatečně zvěhlí. Posledním kontrolním orgánem je státní zastupitelství ČR, které do řízení vstupuje jen na základě podezření z možné trestné činnosti.

Problém nepřehlednosti výkazů sestavovaných insolvenčním správcem, by částečně vyřešily již zmíněné kontroly, zaměřené na jeho činnost. I pro něho samotného by byla lepší přehlednost výkazů přínosem, zejména v situacích, kdy by byl nucen kontrolnímu orgánu vysvětlit některý ze svých kroků. Další možností by bylo vytvoření formulářů, které by používali všichni správci, např. pro seznam majetku, přihlášených pohledávek, či konečnou zprávu. Tím by se sjednotila úprava a zároveň zvýšila srozumitelnost všech zpráv, které insolvenční správce sestavuje.

Dalšími problémovými situacemi, které během sledovaných konkurzních řízení nastaly, byla nespolupráce jednatele společnosti s insolvenčním správcem a dále, že dlužník své účetnictví nevedl správně, čímž byla pozměněna výše jeho majetku. Návrhem na zamezení vzniku těchto situací by mohly být častější kontroly orgánů státní správy, případně alespoň povinné zveřejňování účetních závěrek v obchodním rejstříku. S touto částí kontroly se však počítat nedá, protože společnosti svou povinnost závěrku v rejstříku zveřejňovat často neplní, přestože jim za to hrozí sankce. I zde by byla zapotřebí častější kontrola ze strany orgánů státní správy a případně i zvýšení sankcí. V případě, že kontroly jsou namátkové, málo časté, případně žádné, řada společností toho zneužívá. Za nezveřejněním účetní závěrky v obchodním rejstříku totiž může být ukryto nejen opomenutí, ale i úmysl. Toto by mělo být signálem pro ostatní společnosti při hledání solidních obchodních partnerů, zvláště v době, kdy přibývá úpadků společností.

6.3 Zhodnocení účetních a daňových analýz

Účetní analýza byla provedena u čtyř společností. Z výsledků zaznamenaných v tabulce č. 12 vyplývá, že ke dni předcházejícímu dni, kterým nabývá účinnosti prohlášení konkurzu, byla účetní závěrka sestavena pouze u jedné společnosti, u zbývajících ne. Ke dni sestavení konečné zprávy byla závěrka ve třech případech sestavena a k sestavení nedošlo pouze u

jedné společnosti. Ke dni zrušení konkurzu byla účetní závěrka sestavena ve všech případech.

Tabulka 12: Zhodnocení účetních analýz (zdroj: vlastní zpracování)

Účetní závěrka sestavena	ANO (počet společností)	NE (počet společností)
ke dni předcházejícímu dni, kterým nabývá účinnosti prohlášení konkurzu	1	3
ke dni sestavení konečné zprávy	3	1
ke dni zrušení konkurzu	4	0

Daňové analýzy byly vyhodnoceny tak, že žádná vada nebyla prokázána u podávání přiznání k dani z příjmů PO, k dani z přidané hodnoty a k dani silniční po předložení konečné zprávy. Daňové přiznání k dani z příjmů po podání návrhu na zrušení konkurzu podala pouze jedna společnost. U podání přiznání k dani z příjmů po zrušení konkurzu se vyskytla chyba jen u jedné společnosti. V ostatních případech podávání přiznání k dani se vyskytovaly chyby u všech sledovaných společností.

Tabulka 13: Zhodnocení daňových analýz (zdroj: vlastní zpracování)

Podání daňového přiznání	Po předložení konečné zprávy		Po podání návrhu na zrušení konkurzu		Po zrušení konkurzu	
	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE
Přiznání k dani z příjmů PO	4	0	1	3	3	1
Přiznání k dani z přidané hodnoty	4	0	0	4	0	4
Přiznání k dani silniční	3	0	0	4	0	4

ZÁVĚR

V teoretické části práce jsem se věnovala vymezení pojmů drobný, malý a střední podnikatel dle platné legislativy a následně charakteristice těchto podniků. V další části jsem vysvětlila základní pojmy týkající se insolvenčního řízení, úpadku a způsobů jeho řešení. Největší část teoretické části bakalářské práce je věnována detailnímu popisu podmínek, které musí být splněny, aby mohl být prohlášen konkurz, úkony úpadce, správce a samotný průběh řízení až do jeho ukončení. Důraz jsem kladla především na vysvětlení průběhu konkurzního řízení v účetních a daňových souvislostech.

V praktické části jsem nejprve analyzovala počet podaných insolvenčních návrhů v čase, počet firem v insolvenční dle jednotlivých krajů, včetně vyjádření počtu těchto firem na tisíc registrovaných subjektů. V další kapitole praktické části práce jsem popsala průběh konkurzního řízení u dvou sledovaných společností. Veškeré kroky jsou zachyceny tak, aby byla zachována jejich časová posloupnost. U těchto a ještě dvou dalších společností jsem vypracovala analýzu s cílem přiblížit sobě a ostatním zájemcům o dané téma účetní a daňové aspekty konkurzního řízení.

Při zpracování analýz jsem objevila různá pozitiva, ale také problémy vyplývající z konkurzního řízení. Ke konkrétním problémům, které mohou nastat nebo ve sledovaných řízeních nastaly, jsem se snažila formulovat vhodná doporučení.

Jelikož počet firem v konkurzu rok od roku stoupá a uvedený stav je u firem s nadsázkou brán jako běžná záležitost, považuji téma bakalářské práce za aktuální a velmi přínosné. Konkurzní řízení není pro manažery, vlastníky ani pracovníky zpracovávající účetnictví nijak jednoduchým procesem. Zvláště pokud s danou problematikou nejsou obeznámeni. Konkurz ale není hrozbou jen pro zmíněné osoby, může se dotknout i každého z nás. Např. v situaci, kdy v podobné firmě budeme zaměstnáni a svou mzdu budeme nárokovat jako věřitelé v konkurzním řízení. Myslím si, že i proto je dobré mít správné informace, jak konkurzní řízení probíhá.

Pro mě osobně byla největším přínosem praktická část práce, kdy jsem se s průběhem konkurzního řízení a jeho záležitostmi seznámila nejlépe.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BŘEZINOVÁ, Hana, 2009. *Ekonomické aspekty insolvenčního zákona: účetnictví jako základní zdroj informací pro insolvenční řízení*. 1. vyd. Praha: Bova Polygon, 196 s. ISBN 978-80-7273-159-6.

BUDÍN, Petr, 2007. Insolvenční zákon krok za krokem. *KONKURS A VYROVNÁNÍ* [online]. 2007, č. 1 [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.konkurs-vyrovnani.cz/index.php?idac=491&idb=40>

CREDITREFORM s. r. o, 2013. Creditreform Česká republika: Aktuální informace [online]. [cit. 2013-04-30]. Dostupné z: <http://web.creditreform.cz/cs/content/press/information/index.jsp>

ČESKO, 1991. Obchodní zákoník č.513/1991 Sb. In: 98/1991. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonInfo.jsp?idBiblio=39560&src=dulezite&rpp=15#local-content>.

ČESKO, 1991. Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví. In: Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonInfo.jsp?idBiblio=39611&fulltext=z~C3~A1kon~20o~20~C3~BA~C4~8Detnictv~C3~AD&nr=&part=&name=&rpp=15#local-content>

ČESKO, 1992. Zákon č. 357/1992 Sb. o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí. In: Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonInfo.jsp?idBiblio=40081&fulltext=dan~C4~9B~20a~20poplatky&nr=357&part=&name=&rpp=15#local-content>

ČESKO, 1992. Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů. In: Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonInfo.jsp?idBiblio=40374&fulltext=o~20dan~C3~ADch~20z~20p~C5~99~C3~ADjm~C5~AF&nr=&part=&name=&rpp=15#local-content>

ČESKO, 2004. Zákon č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty. In: Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonInfo.jsp?>

ČESKO, 2006. Zákon č. 182/2006 Sb. ze dne 30. března 2006 o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). In: Dostupné z: <http://insolvencni-zakon.justice.cz/pravni-predpisy.html>.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2013. Veřejná databáze ČSÚ: Ekonomické subjekty podle právní formy [online]. [cit. 2013-04-30]. Dostupné z:

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=ORG9020UC&&kapitola_id=6

DRBOHLAV, Josef a Tomáš POHL, 2011. Pohledávky z právního, účetního a daňového pohledu. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 241 s. ISBN 9788073575991.

EVROPSKÁ UNIE. Nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008. In: Úřední věstník Evropské unie. Dostupné z: <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:214:0003:0047:CS:PDF>

HÁLEK, Vítězslav, 2011. *Insolvence ABC*. 1. vyd. Bratislava: DonauMedia, 232 s. ISBN 978-80-89364-20-6.

HOLEČEK, Jakub, 2009. *Postavení finančních institucí v novém insolvenčním zákoně: v kontextu úpravy komunitárního práva*. Praha: Linde, 249 s. ISBN 978-80-7201-773-7.

LANDA, Martin, 2009. *Ekonomika insolvenčního řízení*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 426 s. Ekonomie (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-031-6.

MARŠÍKOVÁ, Jolana, 2011. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele: příručka zejména pro neprávnický*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Linde, 440 s. ISBN 978-80-7201-862-8.

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonInfo.jsp?idBiblio=54043&fulltext=vyhl~C3~A1~C5~A1ka~20500&nr=&part=&name=&rpp=15#local-content>

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR. Insolvenční rejstřík [online]. [cit. 2013-04-30]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/common/index.do>

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR, 2012. *Obchodní rejstřík a Sbíрка listin* [online]. [cit. 2013-04-30]. Dostupné z: [https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-\\$](https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-$)

PSILLAKI, Maria a Nikolaos DASKALAKIS, 2009. Are the determinants of capital structure country or firm specific?. DOI: 10.1007/s11187-008-9103-4. Dostupné z: <http://link.springer.com/10.1007/s11187-008-9103-4>

RICHTER, Tomáš, 2008. *Insolvenční právo*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 471 s. ISBN 978-807-3573-294.

SALACHOVÁ, Bohumila, 2008. *Právo v podnikání*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 120 s. ISBN 978-80-87071-81-6.

SCHELLE, Karel a Miroslav FRÝDEK, 2010. *Vývoj konkursního práva*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 90 p. ISBN 978-809-0452-251.

SCHÖNFELD, Jaroslav, 2011. *Moderní pohled na oceňování pohledávek: problém aktiv zvláště v insolvenčním řízení*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, xv, 169 s. C.H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7400-302-8.

SYNEK, Miloslav a Eva KISLINGEROVÁ, 2010. *Podniková ekonomika*. 5., přeprac. a dopl. vyd. V Praze: C.H. Beck, xxv, 498 s. ISBN 978-80-7400-336-3.

VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ, 2008. *Podnikání malé a střední firmy*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 311 s. ISBN 978-80-247-2409-6.

VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ, 2012. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 332 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4520-6.

VOCHOZKA, Marek a Petr MULAČ, 2012. *Podniková ekonomika*. 1. vyd. Praha: Grada, 570 s. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-4372-1.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

MSP Malé a střední podniky.

PO Právnícké osoby.

FO Fyzické osoby.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Průběh insolvenčního řízení (Schönfeld, 2011, s. 131).....	15
Obrázek 2: Vývoj počtu podaných insolvenčních návrhů v České republice (zdroj: vlastní zpracování)	35
Obrázek 3: Počet firem v insolvenci na tisíc registrovaných firem (zdroj: vlastní zpracování)	37
Obrázek 4: Konkurzní řízení - I. část (zdroj: isir.justice.cz).....	39
Obrázek 5: Konkurzní řízení - II. část (zdroj: isir.justice.cz)	40
Obrázek 6: Konkurzní řízení - III. část (zdroj: isir.justice.cz)	42
Obrázek 7: Konkurzní řízení - IV. část (zdroj: isir.justice.cz).....	43
Obrázek 8: Konkurzní řízení - V. část (zdroj: isir.justice.cz).....	44
Obrázek 9: Řízení do úpadku (zdroj: isir.justice.cz)	47
Obrázek 10: Konkurzní řízení - I. část (zdroj: isir.justice.cz).....	49
Obrázek 11: Konkurzní řízení - II. část (zdroj: isir.justice.cz)	50

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Počet firem v insolvenčním řízení v ČR (zdroj: web.creditreform.cz).....	36
Tabulka 2: Struktura přihlášených pohledávek věřitelů (zdroj: vlastní zpracování)	39
Tabulka 3: Účetní analýza společnosti Valašská divize, s. r. o. (zdroj: vlastní zpracování)	45
Tabulka 4: Daňová analýza společnosti Valašská divize, s. r. o. (zdroj: vlastní zpracování)	46
Tabulka 5: Struktura přihlášených pohledávek věřitelů (zdroj: isir.justice.cz)	48
Tabulka 6: Účetní analýza společnosti Zanaz, s. r. o. (zdroj: vlastní zpracování).....	51
Tabulka 7: Daňová analýza společnosti Zanaz, s. r. o. (zdroj: vlastní zpracování).....	51
Tabulka 8: Účetní analýza Techno Trade Consult spol. s r. o. (zdroj: vlastní zpracování)	53
Tabulka 9: Daňová analýza Techno Trade Consult spol. s r. o. (zdroj: vlastní zpracování)	53
Tabulka 10: Účetní analýza společnosti MANDY, s. r. o. (zdroj: vlastní zpracování)	54
Tabulka 11: Daňová analýza společnosti MANDY, s. r. o. (zdroj: vlastní zpracování).....	55
Tabulka 12: Zhodnocení účetních analýz (zdroj: vlastní zpracování)	59
Tabulka 13: Zhodnocení daňových analýz (zdroj: vlastní zpracování)	59